

העולם הזה

הרקבון במסערה

מידוע חוסל זאב שטיינברג

נקמתם
של סהר
ועות'

כל מחלקה מסלולית בעולם הרפואי נותנת להסביר את מעשיה או לתבוע את עלבונה, כשחייא מחלקת על ידי ציבור. אך חידוע לכך על צעד כזה מצד המיפסל העכאי שלנו? לי לא.

צדף מרחוק
כל לו לקורא משה אנקול מסקסיו סיסי (העולם הזה 1989) למתוח ביקורת על ממשלת ישראל ואף לקרוא להתנהגות התנהגות של ועד קהילה סלפני 100 שנה, אכן, מפתח של כמה אלפי קולוססרים מהארץ ומבעיותיה, אין זו מלאכה קשה למתוח ביקורת...

הצדף השני
הופעתו למסר הכתבה העוסקת בחלום של פעם הכנניה בכפר בירעם (העולם הזה 1987). איננו יודעים מי המעניין בהחלפה נוספת של בעית היחסים בינינו לבין תושבי הסורים של הכפר, אך אין ספק שרק מתוך מנחם כוז חופצה עליה מסיית זו.

קיצוץ ברעם, הגיל העליון

תכנית בכששת
סוף סוף נמצא משהו המעניין לחוקי את התכנית בכששת של קול ישראל (העולם הזה 1989), שהם עניני תסריט לנפס האמון. הנה תכנית אלה לא ישתנו, אני אשלח בקרוב בקשה כזאת: לאלמנט ששכח להגיד את שמה, לזכר מאורע מסוים בחוף ים נהריה, מתוך תקווה שלא היו תוצאות בלתי-רצויות, נא לנגן את השיר. את חיי לי כי אחזור... אתם חושבים שהם לא ישרו את זה? יותנן קליק, חיפה

ישרו. וגם לפי, מלוגו, לזכר יוסקה המסכן, ביוזמת ברכות מאמא, אבא, סבתא, חנה וכלבי השכנים.

אנני קוקוס וקופון צעיר
זה עתה חזרתי מהחוף, לאחר מסע קבלת תעודת אזהרה-כבוד ראשונה (העולם הזה 1986), שהתגלגל לכאן בדרכים מפלאות. כמי שתרבות וכבוד הספרות העברית, עמתי בראש ואישונה על הספור, הגלים חאבור, וכן מה חשבתם — שאתחיל ס, איש השנה? תנוחו.

סינונו של הספור נכד ים קסם. ריאתי שאכן, כל נואל צליון — כלומר לספרות. סגנון צעיר וחביב. למרות שאני שם 100 אנני קוקוס כנדר 10 אננסים, אני קופון צעיר, שהמחבר מעפיל הוא, מכל מקום, 1:0 למכותב. אני מצטרף לדרד כהיבה ואת.

אברהם אריאל, חובל שני, א/מ, "יהודה", מאימונה, אצריקה המסחרית הצרפתית

על הונג-קונג
נחיתתי עד כדי רמעות כמעט מכתבתו של יוסף טרימוביץ, על ביקור המסלולת הישראלית בהונג-קונג (העולם הזה 1989). מבלי לרצות לפגוע בכבודם של יתר חברי המערכת — היה זה החומר המרענן והמעניין ביותר שקראתי בעתון בזמן האחרון. אני יכול לומר כי יוסף טרימוביץ הוא הכתבה-המסלולת הטובה ביותר בעתונות העברית.

אליהו מירון, חיפה

הסצינה הזאת, של המאורר החשמלי העובר ומפסל מעצמו, משש כמו בסרט, ואיזה תיאור חי, הייתה לי הרגשה שישבתי עם שייץ נלור והתנהג, וריאתי אירי שהקליפס עפים והשולחן כלו במעשה כש עים.

רודף חיון, חולון

מכתב השבוע

מי? אנחנו?

שמעתי השבוע בהדרגה כי רובר מצוי רשמי אפר שלא יתן לעולם לסמינות ישראלית לעבור בתעלה. ספני שלבני מצויים ישראל אינה קיימת.

אני מציע לפתור את הבעיה ברוב דברים אלה. המדינה שאינה קיימת תשלח את צבאה שאינו קיים לעבר הסואץ ותכבוש את התעלה. בהסות חילות היבשה, הים והאוויר שלה, שאינם קיימים, תעביר בתעלה את אוניותיה, שאינן קיימות. בהזדמנות זו אפשר גם להשליש באקרה אחת, שאינן קיים, לפתור בעיות האישיות של עבר אילנאצר.

אף אחד לא יוכל להתלונן על זה בפני מועצת הכספות או דעת קהל העולמית. כי כל ילד יבין שסרינה מעשה קיימת אינה יכולה לבצע מעשה תוספתות, ומסליל כל חלחמה שיוס לא תהיה קיימת.

דניאל יובל, סברה

מעין הפיכת תורתו של דארתון: מלחמת איי-הקוס.

מלחמה או תגמול
פעולה צבאית משולח לניתוח: נוסעים בה רק כשברור שהרמות אחרות לא יועילו. בספרה של פעולת חוסאן (העולם הזה 1989) הוכח הצורך בניתוח: הוכח גם כשרוננו של צה"ל כמנתח מופתה. מדוע, אם כן, הסתפקו בניתוח כה מעוט? מחלת הנבול עם חירון היא מחלה מסאירה ושום פעולה סמנה לא תרפא אותה. מה שדרוש הוא ניתוח יסודי, שיטתה את מני המכא אתחל למיד. בקיצור: לא פעולת תגמול, כי אם מלחמה יוזמה. דוד קנטור, חיפה

אני עדיין חושב כי על "שנעון" החייל חירדני שירה על המתרחל היינו צריכים להגיב ב"שנעון" של מפקד מייסד שלנו. או אפילו ועדת שבתות הנשק לא חיתה מוצאת מה לומר נגדנו.

יורם פרוינד, רחובות

הכל אודות ביני
במאמר על ביני (העולם הזה 1989) כתבם דבר קטן. ביני אינו ראש ממשלת ישראל בלבד. הוא גם סמל המדינה בעיני אותם המיליונים בנולה, הנותנים את הכסף וכשאלה אומרים "ירושלים", הרי כוונתם למלונסק ולכל הערכים התרבותיים והרוחניים שפלוונסק והרומות לה מסמלות. כל המיכחם נתונה, בעצם, לאותה צורה מיוחדת של ירושלים פלוונסקאית.

על כן, יכול דוד הפלוונסקאים לחתום בשלטון למרות התנגדות הרור שלאחריו. כי שליטתו הנמורה בכסף היותו סאפסרת לו לנחונ כאוות נפשו בעצמים — שהםירו שאיפת מכנית לחיי כבוד בשאיפה למכונות. ויוליה ונסיעה לחייל-לארץ. שהרי שאיפתם של עצירים אלה יכולה לחתגשם רק כשהם נכנעים לנותני הכסף.

אהרן ברס, עכו

בוגוריון, זהו סטאליון של הציונות. אך בעוד שסטאליון האמיתי פחד מיריביו ורצה אותם, מצפין סטאליון שלנו כי יריביו ונתנו להם לחיות. אכן, ביני יותר חוס סטאליון שאלו מנשה, באר-שבט

בוגוריון אינו מבין את הערבים, וכל עוד יעמוד הוא בראש הממשלה אין סיכויים להגיע לכלל הסכם עם הערבים. ובכן, רצוני לדעת אם המועמד האומות-יני לראשות הממשלה כן מבין את הערבים, כעתונות של מנחם בגין. כתוב על האיש ספלוונסק: "עברול נאצר הנו ורודו לבנשני יהודי... כל מקרה בו נשפר דם — בעשני ירי התו המצלי האויסלר האורייסל-הוא".

אני מסופק אם בעל דעה כזו נבדל, בנישוח לערבים, סאותו איש-המנוחות-הידידים של הפלח הערבי נראו לו משונות... יעקב הורביץ, ירושלים

הערבים שונאים את דוד בוגוריון ויורד עם שהוא שונא אותם. אבל פעולה לא להספתי ערבי אומר: "בלי בוגוריון, נגיע להסכם עם היהודים" לעומת זאת שמעתי אותם לא פעם מאיימים: "כשימות בוגוריון, נחטל את ישראל".

אלחנן שוישא, חולון

נתיב השלום
ישבתי בליל שבת בחברה ודיברנו על המאבק המפוסד והעקבי של העולם הזה למען השלום במזרח. כמיוון שאתם הולכים בענין זה ננדר דעת הרוב, והדבר במה לא בדאי לכם מבחינה מסלולית, החלטנו שאחר סאטנו יושלח לכם מכתב כדי שתדעו כי ישנם רבים המעריכים את עמדתכם.

לדעתי ישנם שני מוסדות בארץ הראויים להערכתו ולהקמתו של האו"ם האמריקני-נטי, צה"ל, המנו על הנבול ומכ מית את חיינו בזהוה, והעולם הזה, המפורר את הממשלה הלאומית ודוחף אותה לקראת סיפול בבעיות הקיום של העתיד.

ישראל ברכיה, רמת-גן

הרב והקצין
קראתי על קצין המספרה לוי אברהמי שהציע לגרש את נטוריקרתא למסלולת הירדן או להנלות מירושלים ולמזרח ב"הירדן בכל רחבי הארץ (העולם הזה 1987). והנה בשבת השבוע, הלכתי לסיפוס את נאופו של הרב אונטרסמן, כרדכי בקורס. והנה שמעתי ספיו דברים מעין אלה של קצין המספרה... הוא גינה בהריפות את הפגנת השבת של נטוריקרתא ואמר שאם לזרוק אבנים, הרי שהחופשים יודעים יותר טוב...

יוסף קורבמן, תל-אביב

תמונה בלתי הגתה
קראתי את מכתבו של הקורא רודף חיון (העולם הזה 1989), כי הוא מציע שהמסלולת תרשה ל-40 אלף פלסטים ערביים לחתייב בדאמות הגרועות בכפר, ואחרי שיחפכו אותן לאדמה פוריה, תבוא המסלולת וחנרש אותם ותשולטם על הארסה, ותחייב בה עולים מסאורוק.

ירשה לי נא הארון להגיד שהצעתי עשויה להראות את המסלולת במחנה בלתי-חגונה: מחנות מסאות וניצול דם וויעתם של אנשים רמעות, לטובת אחרים. זה דבר שהוא נורא מצער.

צורות המימשל
עלי גיוס, גילגוליה

העולם הזה

העורך הראשי: אורי אבנרי

ראש המערכת: שלום כהן

עורכי-משנה: רות איתן, אורי סלע

עורך כתוב: עורך תבנית: אחרון צור

הכתב הראשי: שרגא הרניף

חברי המערכת: ישראל ביבר, ניצה גבי, שייץ גלור, לילי גלילי, רודף חורוביץ, רות ורד, רוני וזהר, אברהם חסון, אסתר מאובר, משה לשם, אביבה ססו, עמוס קינו, שלמה קרו, אלי תבור.

הצייר הראשי: עורך דפוס: מנהל מעבדה: שמואל ברתור אריה אריאל נחו ורו

העתון הנקרא ביותר במדינה

ישנם חוגים אחרים לגמרי, המתעניינים בארץ: אנשים בעלי זיקה לתבין ולהיסטוריה העברית, סוכנים דיפלומטיים של מעצמות רשמיות ובלתי-רשמיות.

כך, למשל, כשבא קינו לעיר ההאחיקאן וגיסה להשיג ראיון עם הקאדינאל הממונה על עניני המזרח-התיכון, נדהם להיחזק כי ידעו בדיוק מאין בא, מה הוא מייצג, ומה מגמתו של העולם הזה. "נתנו לי להבין שאני מקבל ראיון פוליטי, מאחר שאינם נותנים בכלל ראיונות פוליטיים לעתונאים. אלא שמקבלים אותי כבסטה של רצון טוב". עד היום, סופר העולם הזה היה העתונאי הישראלי היחיד-שנתקבל אר פעם לראיון רשמי בעיר ההאחיקאן (העולם הזה 1986).

כשרצה קינו לקבל ראיון מארגולד טחינבי, גדול ההיסטוריונים החיים וראש חמוסות המלכות-הברית לענינים בינלאומיים (הר דוע בשם "צאטאהא האוס") כתב לו כמה שורות, ובתוכן משפט אחד על יחסו לבועי הערבים. כבר למחרת בבוקר באה תשובה דוהפה, בתוספת הזמנה לראיון "בצאטאהא האוס. מספר עמוס: "לא פחות משענה הוא לשאלותי, עניתי אני לשאלותיו. הוא התענין מאד לדעת שיש בארץ חוגים בעלי ראייה פוליטית אחרת מזו של צה"ל רות התעמולה הרשמיים של המדינה. הוא התפלא קצת שקולות אלה אינם נשמעים בעולם, מפני שכולנו להגדיל בהרבה את האהדה לישראל". את תוצאות הראיון הזה אף הוא הראיון היחיד שניתן ארפעס לעתונאי ישראלי, קראת בחדאי בגליון העולם הזה (1911).

לואי מאסיניון הוא גדול המזרחנים בי עולם, חבר המסלולת הצרפתית שהשתתפה כבר במלחמת-העולם הראשונה בניסוח ההסכם הסורי שקבע את גבולות ארץ-ישראל ואת חלוקת המרחב הערבי בין בריטניה וצרפת ("חזהו סייקס-פיקו"). הוא סען כי הוא אוהד ישראל, אך לא אוהד מדינת ישראל, ושהוא קאתולי בנוסח יהודי, הרואה בישו דמות יהודית.

מעולם לא קיבל ישראל, ראיון, בגלל אכזבתו מן המדינה, אחרי שהיה ידידם הגדול של וייצמן, מגנס ושאר גדולי הרוח של הציונות, להם עזר הרבה. הוא קיבל את קינו מיד, אחרי ששלח גם לו מכתב שכלל משפט אחד על גישת העתון לבעיית הערבית. ראיון זה פורסם בשעתו בהעולם הזה (1945), אם כי בלי הזכרת שמו, לפי בקשתו.

מאסיניון לא הסתפק בכך, אלא נתן לקינו מכתב-המלצה, כתובים בערבית, לאנשי דת מוסלמיים, שקיבלוהו לראיון ושיחזו את דעתם על אפשרויות השלום בין ישראל לערב. ערבי אחר, ההיסטוריון אלברס חור ראני, בעל השם העולמי, קיבל את קינו לפי המלצת האישית של טוינבי.

מוסר ההשלל: לפעמים כרטיס הביקור של עתון בלתי-תלוי, טוב יותר מכרטיס הביקור הרשמי של הציונות-המקצועית, כדי להשיג אינפורמציה ולקשור קשרים עם חור גים הסגורים בדרך כלל.

בסופו של דבר, זהו שרות חשוב מאד למדינה.

כאשר חזר עמוס קינו, לפני שלושה שבועות, לארץ, הצעתי לו הצעה מקורית: הגז כתייר. טייל בארץ ללא מסרה, סע באוטובוס או בסרמפ או ברכבה, עלה במקום שאתה רוצה לעלות, רד במקום שאתה רוצה לרדת.

אנתנו איננו יודעים מה נעשה מתחת לחוטמנו. איננו מרגישים בשינויים, כי הם מתפתחים מתחת לאף, ואנו מתרגלים אליהם עוד לפני שהם מספיקים להתגבש. אולם לאדם שנמצא זה שנהיים בתוך-לארץ, ודוקא ליליד הארץ שבא בפעם הראשונה במגע עם ארצות אחרות, מתגלה בתורו ארצה עולם חדש. עתה מגלה לנו עמוס קינו מה נמצא מתחת לחוטמנו — ואנו לא ידענו. אני מקוה שאתה נהנה מרשימותיו לפחות כמוני. (מעיר לי עמוס: "תקחת-שואה")

לא כל אחד מבין את עמוס קינו. אנשים רבים, שראוני מתגלגל מצחק למקרא דבריו, נטלו לדידהם את הרשימה, קראה גרצינוט איממה, הפליטו לבסוף בכעס: "מה יש כאן?" ניסיתי להסביר מה יש כאן, אבל לא הצלחתי. אני בעצמי איני יודע.

★ ★ ★

תוך כדי שיחה הצגתי לעמוס שאלה אלה, המסקנות אותי תמיד, כאדם שלא יצא מנבולות הארץ זה 23 שנה: איך נראה העתון בתוך-לארץ? איך הוא נראה לאדם המנותק מן הקשר היומיומי עם הנעשה כאן?

לעתים נדמה לי כי קוראינו הנאמנים ביותר, הלהבים ביותר, נמצאים במקומות כמו מקסיקו-סיטי, הונג-קונג ורוטרדאם. מפעם לפעם אתה נוכח בכך בקראך את מכתביהם בעמוד זה.

טוען עמוס: "אי אפשר לקבל בתוך-לארץ רורש חי מן הארץ תוך כדי קריאת עתון יומי. חסרה הרציפות, חסר החוס המקשר. הכל מקוטע. ניסיתי לעקוב בעתונים הי יומיים אחרי מהלך משפט קסטנר. לא הבנתי חצי דבר". העולם הזה, ההופך כל ידעה לסיפור שלם, עם המוסיב ומסור-ההשכל, מספק כאן שרות החשוב כפליים ליושבי חוץ-לארץ.

מספר עמוס: "כל מיני אנשים שלא רצייתי לראותם, הייתי מוכרח לראותם כי באו לבקש את העולם הזה. לא היה איכפת להם שזה גליון מלפני חצי שנה. הם היו מנותקים".

בלונדון היה עמוס מקבל את העתון מיד מנהל משרד אל-ע, יומיים אחרי הופעתו. לפאריס מגיע העתון יום לאחר הופעתו בארץ, ביום החמישי בבוקר או בערב.

★ ★ ★

מה שמורר הרבה יותר הוא ששם העולם הזה ידוע בתוך-לארץ בחוגים בלתי-רצפיים לגמרי — בחוגים הפוליטיים והאינטלקטואליים המתעניינים בארץ-ישראל ובמחבר. אינני מתכוון לאותו מעמד הגקרא "ידידי ישראל", מעמד הציונים-המקצועיים, הידיים ולא-יהודיים, שהפכו את אהבת-ישראל ל"קאריירה מכניסה ומכובדת, ששכרה (בקולוה) בחורים יהודיים או בהרצאות-בהשלום למען המגבית) בצד.

לואי אש, מל סאר

מרוע הירדן

השבוע עסק המלך הקטן בתמרון של סחיטה. הוא חיזר אחרי מצרים סוריה וסעודיה, כדי ללחוץ על עיראק. אך החשבון היסודי לא השתנה. זהו המצב הפוליטי כיום. על סיו חייבת ישראל להחליט.

★ ★ ★

עיד כח לא השתתף הישראלי במירון אל הירדן. פעולות תגמול, תהיה עוצר מתן כאשר תהיה, אינן בגדר ריצת תחרות. זוהי מין ריצה בה חוזר הרץ, כעבור כמה צעדים, חזרה לקו הניקוז.

כך נמצאת ישראל כיום במצבו העגום של רץ הפותח במירון כי שעה שכל שאר המתחרים כבר נמצאים בסיבוב האחרון.

אנשים אחראיים רבים תמידיים כי ישראל אינה יכולה לסבול בשום פנים את פלישתו של צבא ור לירדן ואת הופעתו של צבא עיראקי או מצרי בסולכרם, בלטרון ובחברון.

פירושה של דיעה זו הוא: מדי חמה.

לא תהיה זאת מלחמה רגילה. ההחלטה חייבת להתקבל מראש, כדי שצה"ל יוכל ברגע המכריע לזנק ולתפוס בעוד מועד את קו הירדן, לפני שהצבא העיראקי יספיק ל- עבור את הנהר. פה לא מדובר עוד בכי- בוש מוצב פלוגתי, והחזקתו משך שעותיים, פה מדובר במיבצע גדול, בעוצמה אדירה ובמהירות הבזק. וכל זה על סמך ההנחה כי המצרים והסורים לא יתערבו באופן מ- משי בימים הגורליים.

על כך, אם כן, נטוש הויכוח. כל תקי- רית ופעולת תגמול שירעידו בינתיים את הגבול רק יקרבו את המועד ויחישו את התהליך.

★ ★ ★

מי שמצדד בקו זה, חייב להחליט מיד על שאלה אחת: מה ייעשה באזור ה- כיבוש?

ישנן שתי אפשרויות: או שיצורף לגוף המדינה, או שיהפוך למדינה ערבית אוסר- גומית, הקשורה למדינת ישראל, ברוח ה- צעת החלוקה המקורית של האו"ם.

מי שרוצה לצרף את חמשדש, יריחו וחר חברון למדינה, חייב להחליט מראש מה לעשות ב-700 אלף ירשביהם.

אם יבורשו (או אם יעודדו אותם באמי- צעים הבדוקים להפוך לנפקדים) תיחצר בעית פליטים חמורה פי כמה מזו שהי- רידה בשבע השנים האחרונות את מנוחת המדינה. הפליטים יהיו גורם עצום להחמרת מצבה של ישראל במרחב.

אם יישארו בתחום מדינת ישראל, ישתנה אופייה של המדינה באופן קיצוני. במקום מעוט של 180 אלף, יהיה בה מעוט של כ-900 אלף — יחס של שני ערבים לכל ש- לוש עברים. המדינה תהיה בהכרח דור- לאומית, והיא תצטרך לשנות באופן מכריע את גישתה לעשרות בעיות.

מי שסבור, לעומת זאת, שלטר- בת העתיד מוטב לחקים מדינה פלסטינית עצמאית, שתהיה קשר רח מבחינה פוליטית, צבאית ו- כלכלית למדינת ישראל, חייב ל- הכין מראש את הכלים לכך. עצם אופייה של המלחמה ישתנה מן הקצה אל הקצה.

במקרה זה, יהיה צורך להכין מראש את (תמשך בעמוד 18)

ולמעשה לכל המערך העולמי של המחנה המערבי וישראל משלטי ההגנה שלו ה- חובקת את כדור-הארץ.

אינטרס זה כרוך בעצם גורלה של ממלכת הירדן ההאשמית.

★ ★ ★

ימים אלה נערך מירון אולימפי ב- מרחב. הרצים באים מכיוונים שונים.

המטרה היא אחת: הירדן.

לרץ המצרי יש יתרון גדול. אוכלוסיית הירדן רוצה בנצחונה. אולם גם אמריקה וגם בריטניה מעוניינות באופן חיוני במיגור רה. כי אם יגיע המצרי ראשון לקו-הגנה, תהיה התוצאה לא רק כיתור מוחלט של ישראל, אלא גם צעד גדול לקראת ניתוק כל העולם הערבי, על אוצרות הנפט האדיר רים שלו, בסיסיו ותעלתו, מן המערב.

לכן מעוניינת בריטניה בנצחון חרץ העיראקי, חנושא כיום את דגלה. אולם נצחון כזה לא יתכן ללא הכשרת הקרקע, ללא חדרת החכרה בלב תושבי הירדן כי רק חרץ הזה יביא להם את הישועה מן הסכנה הציונית. כל התקריות בגבול ירדן עוזרות לכך מאד.

יתכן מאד שכבר כיום היתה ישראל גור- בלת עם ממלכה האשמית מאוחדת, מדינת עיראק-ירבתי, בעלת ששה וחצי מיליון נפש, לולא התעקש חוסיין הקטן, מלך ירדן, לש- מור על עצמאותו עד הרגע האחרון. גם לו ברור כי בניסת הצבא העיראקי, תחת פיקוד עצמאי, לממלכתו, פירושה צירופה של ממ- לכה זו לעיראק. אולם קרוב לוודאי שלא תישאר לו בריה, וכי יצטרך לבחור בין האת הגדול בבמדא לבין היריב הגדול ב- קאהיר. כל תקרית נוספת בגבול תחיש את רגע ההחלטה.

דבר במושגי מישחק שחמט: ישראל מחלי- פה את המלכה שלה באיכרים של האויב. אמילו אותם האנשים הבסוחים כי התג- מול הכרחי כדי למנוע קטל גדול עוד יותר, שוב אינם יכולים לעצום את עיניהם בפני לקח החודש: הקטל הזה לא ייפסק כל עוד לא תשתנה המציאות המדינית והצבאית באופן מכריע.

הגבול הזה אוכל את יושביו. על

ברגע זה יושבים מנהיגי המדינות ה- לאומית ומנסים לגייס בלבם את אומץ הלב כדי להחליט את ההחלטה המכרעת ב- יותר של חייהם: אם לסתוח במלחמה או לאו.

איש אל יקנא בהם. אין בריה נוראה בפני המדינאי, כבריה בין מלחמה ושלום. על כפות הי- מאזניים מונחים חייהם של אלפי צעירים, המתהלכים ברגע זה חיים בינינו, תאוות לעיני אמהר- תיהם הגאות. על כפות המאזניים מונחים חרונן הסיבוב חשני, תרי- נוקות בבתיים מופצצים, נשים ב- משקים מופגזים. ועל כפות המאז- ניים גם מונה — ואת זאת אל נשי- כח לרגע — קיומה של המדינה הזאת.

לא נכבד על המדינאים ברגע כזה. לא נזכיר להם, הפעם, כי הם עצמם גרמו ב- מידה רבה למצב הנוכחי, וכי עליהם רובץ חלק מן האשמה למבוי הסתום בו נמצאת המדינה. נעמד מול הפיתוי להזכיר להם את האזהרות הבלתי-ספורות שהוזהרו, גם מעל עמודים אלה, משך שש שנים ארוכות, כאשר דחו כל החלטה וטמנו את ראשם ב- חול, כבת-היענה אשר באגדה.

גם לא נפליג הפעם בים התיאוריה ארו- כת-הטוחה. לא נגיד מה היינו אנחנו עושים, אילו היינו במקומם של ראש ממשלת י- שרל, שרהבטחון והרמטכ"ל שלו. הפעם מוטל עלינו לעשות חשבון הרבה יותר פשוט. עלינו להניח כגותן את המצב ה- קיים. עלינו להניח כי אלה האנשים אשר הגורל הציב אותם בעמדות האחירות ברגע זה, מה יכולים הם לעשות עתה? מה ה- אפשרויות העומדות לפניהם כיום ה-10 ב- אוקטובר, 1956?

כאשר מונחות האצבעות על ברוי הגורל, היכולים בכל רגע להפליט סילון של דם, כל נימה אחרת, כל שאלה אחרת חייבות להדחות.

★ ★ ★

מעלה ממואת וחמשים אמהות מככות עתה את בגיהן שנפלו משני עברי הגבול הירדני בחודש האחרון.

נחשול זה של קטל הרדי נפתח בדחימה, כאשר נהרגו ששה צעירים ישראלים בדי- פלאחים וחברי המשמר הלאומי. תקרית זאת לא היתה מתוכננת על-ידי איש. היא היתה אחת מאותן התקריות הקורות כמעט במק- רה. הסיבה האמיתית היא הימצאותם של פליטים אכזרישנאח ומורעב בקרבת ה- גבול, בטחומבס של בתיים לשעבר.

תקרית דוחימה באה במקרה, אולם כל שאר התקריות היו מ- תוכננות.

מדחימה מתפתלת שרשרת התגמול. יש- ראל עתה בפעיון משקרת אליהותה. ה- ירדנים הרגו שלושה שומרים דרוויים ב- עופרים, ליד חצבה. ישראל הגיבה בפעיון משטרת גרנדל הריגת לוחמה. מקלען יר- דני קטל ארבעה ופצע 17 מבין באי הכנס תארכיאולוגי. ישראל חיגמלה בסעולת חוס- אן. הירדנים רצחו את החמשה בכביש סדום.

דבר אחד נעלה מעל לכל ספק לאור עובדות אלה: התגמול אינו יעיל. קטילות אזהרים ירדניים אי- נה נוגעת ללבם של מצביאי ירדן, וחריגת חיילים ירדניים אינה מ- רידה במיוחד את מנוחת הפלי- אחים.

אל ישכח איש: התגמול הוא יקר מאד לא רק בכסף, אלא גם בדם. אם מותר ל-

כן חייב טבעו של הגבול הזה ל- השתנות.

★ ★ ★

החוקר הטוב שואל במקום הפשע: מי מעוניין? מי נהנה מן המעשה? לאן מובילות העקבות הבלתי-מחיקות של ה- אינטרס?

צד אחד אינו מעוניין לחלוטין בהתלקחות השלהבת בגבול ירדן. זהו הצד המצרי. כי ההתלקחות מטיתה את דעת הערבים מן ה- מאבק על הסואף. מצרים אינה מוכנה ברגע זה ללחום, אין היא יכולה לתגיש עזרה ל- ירדן, אין היא יכולה להשתלט עליה ואין היא יכולה נבול להנחית כיום את חייליה בחוף עקבה. העקבות אינן מובילות לקהיר.

צד אחד מעוניין בלי כל ספק. זהו הצד הצרפתי. צרפת לוחמת על חיה באלגיריה ובתעלה. היא מעוניינת בפתיחת חזית שניה, שתסיח את דעת הערבים ותדלדל את כו- חות מצרים.

האינטרס של ממשלת הוד מלכותה, אל- זכט השניה, נמצא במצב מסובך יותר. גם היא מעוניינת, כצרפת, להסיח את דעת ה- ערבים ואת מרצם מן התעלה, לאסיקים המ- סוכנים סחות לקיומה. אולם זהו רק צד אחד של המטבע. יש לבריטניה אינטרס שני, הרבה יותר חשוב לאורך ימים.

הוא נוגע לעצם קיומן של העמדות האחרונות של האימפריה הבריטית במרחב,

(כל תוכניות שסורות)

מתקרב משבר ממשלתי חדש. הפעם יתפתח על רקע מדיניות

החוק והבטחון, בין מפא"י ומפ"ס מצד אחד, ובחירות פחותה, בין מפא"י והדתיים מצד שני.

בשדה המדיניות יסוב הוויכוח בעיקר סביב שאלת תיאום מדיניותה של ישראל עם זו של המערב — ובעיקר של צרפת. בשדה הבטחון, תעמוד השאלה אם התינוק החדש התשובה המתאימה לבעיית הגבולות.

סיכסוך שיגרתי יתפתח גם סביב הרכב משלחת ישראל לעצרת או"ם הקרובה, בתחילת החודש הבא. המחלוקת השוטפת בקואליציה דורשת בכל תוקף כי בין אנשי המשלחת המורחבת יכללו גם חבריה. בראש המשלחת תעמוד שרת החוק עצמה.

בנאומו הגדול של ביג'י בפני הכנסת, בשבוע הבא, יעלה ראש הממשלה שתי שאלות יסודיות: אכזבתה של ישראל ממנגנון הפיקוח של או"ם, המאלצת אותה לסמוך על כוחה היא בלבד וכן החלטתה של ישראל להבטיח לעצמה בכל מחיר את זכות המעבר החופשי בתעלת סואץ ובמצר אילת.

צפוי סיכסוך חריף בין הסתדרות עורכי הדין בישראל לבין היועץ המשפטי של הממשלה. ההסתדרות תתנגד בתוקף להצעתו של חיים כהן, האומרת, בין השאר, כי עורכי דין יוכלו להופיע בפני בית המשפט השלום רק לאחר שלוש שנות נסיון, בפני בית המשפט מחוזי רק לאחר חמש שנות נסיון ואילו רק עורכי דין מסויימים, אשר שמותיהם יאושרו על ידי נשיא בית המשפט העליון, יורשו להופיע בפני מוסד זה.

הפגנות השבת, שנפסקו בשבועות האחרונים, יחודשו. כל השיחות שנהלו בין שר הדתות לבין ראשי נטוריקרא נכשלו. הדתיים הקיצוניים הודיעו כי כל עוד לא תופסק התחרות בשבתות, לא יחדלו מלהפגין.

לגרשון אגרון, ראש עיריית ירושלים שחזר מסירו בארצות הברית ופאן, לא צפוי שקט. כנקמה על מיבצע כלכלתא, מתכננים עתה הדתיים בעיריה, בעזרת גורמים ימניים אחרים, הפיכה נגדית.

אם אתה מרוויח 300 ל"י לחודש ועורך רווק, היכון לשלם 80 ל"י יותר בשנה למסיבה הכנסת. נשוי בעל אותה הכנסה יוסיף לשלם את המס ששילם עד כה, אבל לילד אחד ישלם 20 ל"י לשנה פחות, אבל לשני ילדים ישלם 70 ל"י לשנה פחות. פרטים אלה כלולים בהצעה חדשה של נציבות מס ההכנסה, שתתקבל כנראה, אף שמשרד הממשלה סרס גיבשו סופית את הצעותיהם. בניגוד להצעות קודמות, לא יהיו הקלות ניכרות למעמד הביניים.

השיטה החדשה תהיה מבוססת על שיטת הניכויים (תחת שיטת הניכויים), ובה ינתן ניכוי של 400 ל"י לשנה לכל בעל הכנסה. הניכוי הנוסף לתושב קבוע יהיה בסך 1000 ל"י, לאדם נשוי 350 ל"י. הדיור יהיה 25% של ההכנסה עד 3500 ל"י הכנסה ומעלה יגיע המס לשעור שולי של 40%. ההבדל בין השכירים והעצמאיים יימחק כלי.

מתפתח משבר חריף בלשכות הפקד המקומיות. לשכות אלה, השייכות לרשויות המקומיות והמקבלות תמיכה ממשלתית, יודיעו לממשלה כי אם לא יוגלו תקציבן, ימסרו את המפתחות לממשלה ויפנו כל דורש ישר למשרד הסעד.

פעילותו המדינית של מנחם בגין בצרפת תזכה לתשובה הממשלה. לשאלתא של אחד מח"כי מפא"י, על דעת מי ניהל מנהיג חרות את שירותיו המדיניים בצרפת, תבוא תשובה של שרת החוק גולדה מאיר, אשר תודיע בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים כי אין כל רשות לבגין לקיים מגע על רקע מדיני עם מעצמות זרות. היא גם תזהיר את חרות מפני הנסיון הנוסף לקיים מגע עם חוגים מדיניים בארצות הברית.

שוב רוחחות שמועות על סיכסוך בין צעירים וזקנים בתוך מפא"י. הרקע הפעם הוא התפטרותו של אהרן בקר מהכנסת וזכותו של יוהר סמילנסקי לתפוס את מקומו, לפי סדר הרשימה בבחירות. אך הנהלת המפלגה טוענת כי חסרים לה משפטים בכנסת ולכן מגיע המקום לעורך הדין דוד בר רבי"ה, העומד אחרי סמילנסקי בתור. צעירי מפא"י רואים בטענה זו נסיון לחזק את רגליו של אחד ממנהיגיהם.

למרות הפאניקה שפשטה השבוע במשק, לא תהיה בקרוב שום דיוואלואציה. הסיבות (א) לזי אשכול ודולק הורביץ נעדרים, עוסקים בשליחות בחוק, (ב) בגלל העליה האוטומטית של תוספת היוקר תגרום הפחתת ערך המטבע לעליה גדולה של המחירים והמשכורות; (ג) רק 100 מתוך 450 מליון הלירות של ההוצאות במטבע חוץ משמשת לצרכי הציבור, כעוד שחלק הארי משמש ממילא את צרכי הממשלה. תחת הפחתת ערך המטבע, צפה לדיוואלואציה סמויה על ידי העלאת המכס והסובסידיות לייצואים.

יתכן מאוד כי לא יתפרסמו עוד ספרי נרשומים. אחת חסיבות: רבים מתושבי חוץ מחו על הכללת שמותיהם בספר, דבר העלול לגרום להם סיבוכים בארצות מולדתם, מאחר שהוציאו משם את כספם בדרכים בלתי חוקיות.

אל תמהר לשלם את חשבון החשמל שלך. לפני התשלום, בדוק אם התעריפים בסדר. החברה מיהרה לשלוח לרבים ממינויה חשבונות על פי התעריפים הגבוהים החדשים, שבוסלו לפי שעה בגלל החלטת הרוב המקרי בועדת הכספים של הכנסת. יושבי ראש הועדה, ישראל גורי, לא מנע החלטה זו של הרוב האופוזיציוני, כדי להעניש את חבריו הנעדרים משיבות הועדה וחמתיים אליה בזינול.

הכניה חפרנית תעלה באופן ניכר, תגיע לכדי שני שלישים של כל הכניה בארץ, כולל מקומות כמו בארשבע ואילת. הסיבות: אייכותה של הממשלה למלא באופן יעיל את החסר וריכוז רוב הנזקקים לסיכון באזורים עירוניים. בראש התור: 15 אלף הזוגות הנישאים מדי שנה.

במדינה

העם

הצפייה הגדולה

היה זה שבוע של צפייה.

מדי בוקר אץ האזרח הישראלי לתיבת המכתבים, להציץ בעתון. אם פתח את עתונו עוד ברחוב, התאספו מאחוריו כמה אורחים נוספים, שהציצו מעל לכתפיו, אי נשים רבים, מן המאחרים בנשף שלא ידעו עד כה שבכלל קיימת שעה ד בבוקר, הרי שיטו את ידיהם ממיטתם כדי לטובב את כפתור הרדיו ולשמוע את החדשות.

מן הרגע בו נקטלו החמשה בדרך סדום בארשבע (ראה תמונות) חיכתה כל הארץ בנשימה עצורה. הצפייה לא היתה מוגבלת לארץ. באותה עצבנות נחטפו העתונים ב־ ערי ירדן. בקפריסין השכנה נשאל כל ישראלי, באופן שיגרתי: "ובכן, מתי פורצת אצלכם המלחמה?"

סימל את המצב עתונאי אמריקאי גבוה ובלונדי מבאליטמור, ששהה עד כה בירדן. למחרת הוצח בדרך סדום סס גליקוסיה עלה למסוס הראשון לישראל.

היה ברור לכל אחד כי הצעד הבא בלוח הפשח המגואל בדס יבוא מן הצד ה־ישראלי.

מדיניות

שריקה בלוד

בשריקה גדולה התקרב מסיס נוצץ ל־אולם הגוסעים של שדה התעופה בלוד. ה־מסוס הארבע־מנועי מרגם וייקאונט, שבא מלונדון, לא היה רק מסוס־הסילון הראשון שהגיע ארצה בשרות סדיר, אלא גם ה־מסוס הבריטי הראשון אחרי הרבה מאד וזמן שיצר קשר ישיר בין לונדון וחלאביכ

היה משהו סמלי בטיסת־בכורה מחודשת זו. אחרי שנים רבות של ניתוק כמעט מוחלט, לא רק מן העולם הערבי והאסיאתי אלא גם מן המערב, נפתח עתה שוב קשר פסר כולוני ופוליטי. מעצמות המערב, שלא ה־הן גלה שום טענה חוקית אמיתית בויכוח עם האל עבד אל־נאצר, נזכרו לפתע כי בעצם נעשה עתל לישראל וכי יש ללחום נגד המשטר המונע בעד ספינות ישראליות לעבור בתעלה.

הסכנה הגדולה היתה שהאזרח הישראלי הרגיל, המפוסט בשידורי החששות הילד־תיים של קול ישראל, יתפתה להאמין כי אמנם זהו שינוי של ממש. כאות אזהרה בא השבוע יחס מעצמות המערב לדרישת ישראל להשתתף בדיוני מועצת הבטחון. במקרה יחידה זו הושג הסכם פה אחד בין כל המעצמות היריבות — נגד.

הקשר הפוליטי הפתאמי שנוצר בין ה־מערב לישראל לא היה הוצאה של יוזמה ישראלית כל שהיא. הוא היה פרי המקרה. ישראל היתה רק אובייקט רפה־אונים ב־מישחק התמרונים של המערב — קלף ב־מישחק, שאפשר היה להורידו באותה המ־הירות שהונח. כי מדינה החסרה קו פולי־טי אמיתי במרחב, לא יכלה להיות אלא אובייקט.

הכנסת

חשבון בריא

המצב היה קשה. כל הארץ דיברה על הרלה של לזי אשכול. שרה־אוצר, חובב־צנעה־ולת, הפך לפתע סמל הבזבזנות. היה צורך לעשות משהו.

הדבר נעשה. בישיבה סודית של ועדת־הכספים של הכנסת, הסליט משהו, כאילו באורח סתמי, כי הוצאת הוילה אינה חשו־בה כלל. שרים אחרים ביזבוז רכבות לירות לצורכי אשיל (אוכל־שתיה־לינה). יוסף סר־לין הציוני־הכללי, למשל, ביזבז 30 אלף לירות. נסתבר ששרה־בריאית הוציא ה־צאות בריאות.

בועדה קמה סערה. החשב הכללי נדרש להכין מיד דו"ח על הוצאות האשיל של השרים. שרה־אוצר, שסמך על מנגנון ה־אינטורמציה של העתונות הבלתי־תלוי, לא

סעה בהערכתו: כמה עתונים, ובראשם ה־עולם הזה (1984), פירסמו את סרטי הו־הסודי עוד לפני שהגיע לשיבה הסודית של ועדת הכנסת. צרת הרבים היתה חצי נחמתו של לזי אשכול: בתוך שערוריית האשיל אבד כתר־הייחוד של שרה־אוצר כמבזבז כספי האומה.

טעות מצערת. יוסף סרלין שהה א־תה שעה בחוף־לארץ, אולם חבריו בועדה, ובראשם יוסף ספיר, הקימו מיד שערור־יה שניה. הם דרשו דו"ח מפורט של ה־צאות האשיל.

בשבוע שעבר נסמר הדו"ח המפורט, אף הוא סודי, לשיבה הסודית של ועדת־הכ־פס. נסתבר כי נפלה טעות מצערת: בחש־בון הוצאות האשיל של השר סרלין בדו"ח הקודם נכללו, בטעות, הוצאות החזקת מ־כוניות, משכורת הגג והוצאות דומות. כך ירדו הוצאות האשיל עצמן במפתיע מ־30 אלף ל"י ל־9847 ל"י — ירידה של 66%.

החשבון החדש של הוצאות האשיל של השרים, לשנים 1953 עד 1956: משה שרת — 23804 ל"י, פנחס רוזן — 7611 ל"י, לזי אשכול — 4807 ל"י, דוד בן־גוריון (בתקופה שמחוק לגלות שדה־בוקר) — 3675 ל"י, בצלאל דינור — 2240 ל"י, פרץ נפתלי — 3493 ל"י, פרץ ברנשטיין — 4777 ל"י.

הממוצע החדושי הנמוך ביותר של ה־שרים: זלמן ארן — 18 ל"י; משה שפיר — 30 ל"י; גולדה מאיר — 48 ל"י. הגבוה ביותר: משה שרת, כראש־הממשלה וכשר־החוק — 661 ל"י.

אולם בינתיים הצליח תמרון־ההסחה, וב־ריאותו הציבורית של שרה־בריאית־לשעבר לקתה.

פרשת רומק

המשחק הפורמלי

אדם שיצר הלחימה טבוע בדמו, אינו נכנע לעולם. על כן, לא השלים ראובן ("רומק") גרינברג עם פסק־הדין שמצא א־תו חייב בהשמעת אימים נגד יצחק רוזן־ברג, הפקיד הירושלמי שלקח ממנו כמה אלפי לירות ולא החזירם (העולם הזה 1967).

רומק הגיש עירעורים, תלונות, בקשות. הוא רק זכה לראות כמה משפטים בפסק־הדין, שבינו את חלקה של משטרת ירו־שלים בפרשה. אך החיוב בדין עמד בלתי־מעורר.

לפני קרוב לשנה, פנה רומק למועצה ה־משפטית, בתלונה נוספת: הפעם נגד גב־ריאל באר, שניהל את המשפט נגדו, בשם התובע הכללי. הראשמות היו חמורות ביותר: מתן יד לביום המשפט, מתן יד ל־מעצר בלתי־חוקי של אורח, הבאת עני־שקר בתשלום, השפעה על עדים, ניהול משפט באחירת סירור.

המועצה המשפטית, שהיא הגוף העליון לשמירה על טובה המידות ועל האתיקה המקצועית של המשפטים במדינה, מצאה את הפתרון הגות. היא מינתה ועדת חקירה.

הפרקלים חזרה. מן היום הראשון אפשר היה לנחש מה תהינה תוצאות ה־חקירה. עוד בישיבת הפתיחה דרש גרינ־ברג להחליף את הרכבה. "כל שלושת חב־ריה הם מפא"יניקים נאמנים. איזה מין ח־קירה צודקת ינהלוג?"

"או שתסכים להעדה זו", השיב אחר מ־חבריה, חיים קרונגולד, "או שלא תהיה ועדה."

רומק הסכים. משך 20 ישיבות שמעה הועדה עדים. כמה מהם גראו מודאגים מאד. הם לא הסתירו את פחדם מתוצאות עדותם לטובת רומק. לבסוף, קבעה הועדה תאריך להגשת הסיכומים הסופיים.

אולם רומק לא היה מוכן. פרקליטו, דני־אל ינובסקי, שנקרא לשרות מילואים, הוכי־גס מיד עם שובו לבית־חולים, כשהוא סו־בל מהתקפות לב. אך הועדה סירבה ל־התחשב במחלת ינובסקי. היא קבעה את ה־25 בספטמבר כמועד אחרון להגשת ה־

* אולם העולם הזה, שלא נתן אימון מלא בפרטי הדו"ח לרגל נסיבות עדיכתו, נמנע מלהזכיר את שמו של השר שהוציא כביכול, 30 אלף ל"י, כל עוד לא היתה אפשרות לשאול את השר על הענין. העתון ציין רק שהמדובר ב־ישר שעמד בראש ה־משרדים השניים במעלה.

סיכומים, יעצה עם זאת לרומק לפנות איר שית למועצה המשפטית בבקשה לדחות את המועד.

מצטער, מאוחר מדי. רומק הגיש מיד בקשתו למועצה. אך ה-25 בספטמבר הגיע, מבלי שיושבראש המועצה, חיים כהן, יאות לשלוח כל תשובה. רומק רץ לבית החולים, קיבל פתקה מפרקליטו, בה הוא ביקש מעורך הדין חיים אור, יועצה המשפטי של תנועה בירושלים ויושבראש ועדת החקירה, לדחות את קבלת המסקנות עד שיחלים ויופיע בפני הוועדה.

„כבר אז לא האמנתי שיצא משהו מכל הבקשות. אבל שיחקתי את המישחק ה-פורמלי עד הסוף, לפי כלליהם הם“, הס-ביר רומק.

יומיים לאחר שעבר המועד שנקבע על-ידי הוועדה לקבלת הסיכומים, הגיע לביתו של רומק מכתב ממועצה המשפטית, שגשא את תאריך ה-25 בספטמבר. בהעדרו של יו-שבראש המועצה, הודיע אחד מפקידיו מ-רד המשפטים לרומק כי המועצה המשפטית יכולה לדחות מועדים רק בתנאי שיושב-ראש הוועדה עצמו יפנה אליה בבקשה כזו. בקשות פרטיות של אחד הצדדים אינן מוב-אות אפילו לדיון במועצה.

רומק הגדהם מיהר למשרדו של חיים אור, ביקש לדעת מה פשר הדבר. „אך הולכת אותי שולל, כשידעת שרק אתה רשאי להגיש בקשת דחייה?“ רצה לדעת.

אור לא התרגש. „אני מצטער מאד“, ה-שיב, „כבר הוצאנו את ההחלטות“.

ההחלטות, שהיו צפויות מראש: סיהור מוחלט של גבריאל באך וטשטוש כל פרי-שת ההאשמות נגדו.

רומק מיד הגיש ערעור.

מפלגות

עור הדוב

„כלנתאריזם“ הוא תרומתו האישית לשפה העברית של רחמים כלנתאר. סגנו הבר-כארי של ראש עיריית ירושלים. פירושו, ב-מילון הפוליטי: תכונתם של אדם או מפ-לגה המוכנים להמיר את עקרונותיהם ה-מוצהרים תמורת כסף.

החודש, כאשר נמשכו מאחורי הקלעים היוכוחים הפנימיים במפלגה הפרוגרסיבית הירושלמית, נסתבר כי הכלנתאריזם אינו תופעה בוכאריית דוקא. ישנו גם זן פרוגי-רטיבי של צמח זה.

לא דובים ולא יער. כמה ימים לפני המהפכה הגדולה בירושלים, כאשר כבר היה ברור כי הקואליציה המפאית-דתית תתפוצץ, הבין דניאל אוסטר כי הגיעה ש-ת הגדולה. אוסטר, ראש הנציגים היהו-דיים בעיריית ירושלים המעורבת בימי ה-בריטים, סבר כי התפקיד מגיע לו. רוב ה-בותרים הפרוגרסיביים סברו כמותו.

תכנית אוסטר: להקים קואליציה אורחית עם חרות, הצ"כ והדתיים, שתעשה אותו ל-ראש העיר. תכנית זו קיבלה את הסכמתו החגיגית של הפרוגרסיבי מס' 1, שרהמש-סטים פנחס רוזן.

אולם לאיש אחד לא נראתה התוכנית. היה זה הנציג הפרוגרסיבי הנוכחי בעירייה, שתכנית אוסטר היתה כרוכה בהתפטרותו. היו לו דעות אחרות לגמרי. כך קרה שב-אותה שעה עצמה בה ישב אוסטר עם ה-נציגים הדתיים וחילק עמם את עור הדוב העירוני, ישב יעקובי במועדון התירדים ב-חברתם הנעימה של גרשון אגרון, מזכיר ההסתדרות ומזכיר מפא"י, חילק עמם את אותו העור בצורה אחרת: אגרון יישאר ראש העיר, יעקובי יתמנה כסגנו.

אולם לא היו שני דובים ביער העירוני. בהתקרב ההתפוצצות, באו שתי התוכניות בפני מוסדות המפלגה הפרוגרסיבית. אוס-טר היה בטוח בנצחונם, סמך על עזרתו של האח הגדול, רוזן. אולם הוא טעה: רוזן תמך מאחורי הקלעים ביעקובי, שטען כמה מלא כי בלי מפא"י אין כסף, ובלי כסף אין עירייה.

לכך הסכימו הכל — פרס לדניאל אוס-

טר. דניאל אוסטר היה ראשון בביטוח הפרוגרסיביים, אולם התפטר לסובת יעקובי כשהוברר שאין לו סיכויים להיות לראש העיר. כדי להחזירו לעירייה, דרוש לפי ח-זוק שכל שאר נציגי מפלגתו ומועמדיה ית-פסרו אף הם, ואז ימנה שרהפנים נציג ח-זש מתוך המפלגה הפרוגרסיבית. לפי ח-מצת המפלגה.

המוססת בדרום ממלכת הירדן, והיוצאת לפעולות מתוכננות בתוך שטח ישראל. אנשיה הם אשר ארבו לאוטובוס לאילת לפני חודשיים, ירו על סנדר של תה"ל בערבה, ורצחו את שני השומרים הדרוזים. בתמונה למעלה מועברת גופת אחד ההרוגים ממקום הרצח. לטסה: חמש הגויות מובלות לבית החולים בבאר-שבע.

הרצח בכביש סדום. שבוע ימים אחרי פעולת חוסאן, שוב עברו רוצחים ירדניים את הגבול. הם הקימו עמדות לאורך 200 מטר, על רכס החולש על אחד הקטעים הקשים ביותר של כביש סדום-באר-שבע ופתחו באש על שתי מכוניות אזרחיות. כל הסימנים העידו על כך כי הרוצחים שייכים ליחידה מיוחדת,

בתוכנית פוליטית-צבאית מרחיקת-לכת (ש-לום של כניעה ייחתם בקאהיר!) לא באה תצוגת-כוח רחבה. במשך חמשה ימים קם גואם אחרי גואם בבית האזרח ברמת-גן, עסק בעניינים של מה בכך ובויכוח קטנוני בעל נימות אישיות חזקות.

ההפרש העצום בין רמתו של המנהיג, לבין רמתם של המוהגים, היתה אחת התר-פעות הבולטות ביותר של הוועידה.

עסקן רביזיוניסטי חותיק, ד"ר (לפילוסופיה) אבא אחימאיר, איש בעל הפנים והאופי של

נשיא-המדינה את התפקיד להרכיב ממשלה חדשה, ואף ניסח בפירוש את הנאום שהוא עצמו ישא בהודמנות חגיגית זו באוזני הנשיא.

איש לא האמין כי בשנים הקרובות תד-כה חרות ב-61 חברים בכנסת (עליה ב-300%), או אף ב-40 או 35 הצירים שאפי-שר להפכם לגרעין של קואליציה ימנית. לכן היה קל למתנגדי בגין ולמתחריו ל-בטל את דבריו כהפרזה רביזיוניסטית טי-פוסית, חוליה חדשה במסורת של מפלגה שראשה היה תמיד בין הענגים.

כניעה בקאהיר. אולם חשבונם של בגין, למרות כל הלהט הנאומי, היה צונן למדי. כוחות היתה ליצור סיסמה שתשבה את לב כל הנוטים לאופוזיציה, להפוך את דגלה של חרות למקום-ריכוז של כל המ-בקשים שינוי במדינה. הוא לא סיכן עדיין את עמדות מפא"י. מטרתו היתה לאיים על עמדותיהן של שאר מפלגות האופוזיציה, אולם אחרי הפגנת-כוח זו, שהיתה מלווה

טר, שנשאר בלי מפא"י, בלי עירייה ובלי כסף.

יום השחיטה

הם דומים לאדם השוחה במים ומעשן סיגאר, וסוען שהוא ספינת-קיסרוני? הם משחקים בנדמה-ליו? הם היו תמיד ויהיו תמיד משופעדים לסליצח?

הגבות נרגזות אלה, שנשמעו השבוע ב-כל סינות הבמה המפלגתית הישראלית, גר-רמו עלידי גואם אחד שנישא על-גבי כמה אחת בתלאביב — כמת בית הביטה. ה-איש שדיבר היה מנחם בגין, והוא פנה אל הוועידה הארצית של מפלגתו.

איש לא היה מתרגז במיוחד לו הסתפק בגין בהצהרה שיגרתית כי מפלגתו תעלה לשלטון — הצהרה המקובלת בארץ בכל המפלגות. אולם בגין, גואם מלהיב ומת-להב, לא הסתפק בכך. הוא החל מתאר בצבעים בהירים את המעמד בו ימסור לו

• תחילה נועדה הוועידה להתקיים בבית ציוני אמריקה, אולם הנהלת הבית ביטלה את התחייבותה ברגע האחרון. כנדאה ב-התאס להוראה פוליטית מזמסלה. תחת זאת התקיימה שם בחינה של כמה מאות אמנים-חובבים, שביקשו לחופיע בסלבויות חאמריקאיות.

(חמשך בעמוד 9)

הפרק המזעזע ביותר בפרשת עמוס בן-גוריון — כיצד נלכד יחזקאל סהר חיסולו עול זאב

רובם סמלים, וכמה שוטרים חדשים, המועסקים בעיקר במניעת פשעים. תפקיד מרכזי של אנשי המדור הוא להתחבר עם אנשי העולם התחתון. הם מבקרים בבתי-הקפה, בהם רגילים הפושעים המועדים לבקר, במועדוני הקלפים, בהם הם משחקים ומוציאים את כספם. כשנכנס שטיינברג פעם לבית-קפה יפואי, הממשש מקום ריכוז לבני העולם התחתון יוצאי פולין, ושאל באדיבות לשלום בעליו, השיב לו הלה: "שלומי היה טוב לו הפסקת לבוא אלי. כשרואים אותך כאן, בורחים הקליאנטיים! אני מוכן שתדורש בשלומי בכל מקום אחר!" כדי להטיל פיקוח על אנשי המדור, קיים במשטרה, עוד מימי הבריטים, נוהל המחייב את כל אנשי המדור, ובראשם את ראש המדור עצמו, למסור דו"ח יומיומי מלא על כל פגישותיהם עם כל אנשי העולם התחתון. כל פעולה, כל סריקה, כל חיפוש, כל מארב, כל סגירת חיק, כל ויתור על האשמה לצורך קבלת ידיעות, כל שיחרור ממעצר — טעון אישור מראש מטעם מטה המחוז.

ראש המדור אינו יכול להיפגש עם בעל בית-בדירה ולקבל ממנו ידיעות, מבלי למסור על כך, תוך 24 שעות, דו"ח בכתב או בעל-פה למפקדיו. כל הוצאה של כסף, כל תשלום למודיע, מאושרים מראש על-ידי המטה, המשלם את הכסף. מעולם לא נשלחה לשטיינברג אף תלונה אחת על התרועעות מיותרת עם פושעים.

★ ★ ★

כוכב שלישי

מטו של שטיינברג הלך לפניו לא רק בעולם התחתון, אלא גם בעולם העליון של מטה המשטרה. כל בלשי ישראל, מחיפה, ירושלים, סברה ורמלה, נשלחו אליו לתל-אביב, עברו קורס של חודשים תחת הדרכתו ופיקוחו האישי. הקצין, שהלך בראש כל סריקה, הועמד כדוגמה בפני חבריו למקצוע. לפני שנתיים זכה גם להערכה רשמית: הכוכב השלישי של עוזר-מפקח-מחוז.

האמון הרב שהמטה רחש לו מצא את ביטויו בפרט קטן אך מאלף: מעולם לא קיבל שטיינברג הנחיה מלמעלה איך לנהל את עסקיו. לא זו בלבד שלא ניתנה לו תוכנית להורכת הבלשים, אלא שמעולם לא קיבל כל הערה שהיא על אופן ניהול פעולותיו, כפי שהשתקפו בדו"ח-ים היומיים. איש לא העיר לו על התחברותו עם פושעים.

★ ★ ★

פייבאיקלוק ברמת-אביב

שימת ההצלחות של ראש המדור הפלילי נראית כלוח הסנסציות העיתונאיות של השנים האחרונות. הוא גילה כנופיה של פושעים שהתפרצו לדואר ביד-אליהו, ונתפסו כשהבולים וכלי-הפריצה בידיהם. בבנימינה נמצאו על-ידי סחורות בשווי של רבבות לירות, שנגנבו ממחסן חמש-ביר-המרפז על-ידי פושע, שהתחבא במשך שנה מעיני המשטרה. בחדרון קטן בשכונת מאה-שערים נמצאו בדים יקרים שנשדדו מחנות פילוסוף ברחוב אלת. בתוך הוחל באחת מסימטאות יפו נמצאה חבילת יהלומים בשווי 5000 ל"י.

איך נעשה הדבר? פרוצה שפחדה מפני שטיינברג היתה מטלפנת לו מתא ציבורי, לוחשת לו שהיא רוצה לפגוש אותו ליד נמל תל-אביב בחצות. שם היתה מוסרת שיום

ישנן מעט פרשות ציבוריות מזעזעות יותר מאשר זו המתפרסמת זו הפעם הראשונה במלואה בעמודים אלה. היא מעידה על מעמקים של ניוון ציבורי ומוסרי שקשה לצלול לתוכם.

הבוסים האמיתיים של משטרת ישראל, שמעשיהם נודעו לשימצה בצבור הרחב — האנשים שסגרו תיקים מטעמים מפלגתיים, המחפיים על פשעי-מלחמה ועל מציליהם של פושעי מלחמה, הנמנעים ביודעין מלפעול נגד השחיתות והרקבון במקום, שאין זה רצויה, המפעילים את פיקודיהם נגד יריבים מפלגתיים, הנותנים חסינות לבולשת מפלגתית, הפועלים בשרירות לב ובחוסר סמכות נגד בני מיעוטים חסרי-הגנה, המפעילים שוטרים לטובת הנאתם, הנוקטים בשיתות חקירה פסולות ומענות, המעניקים הלוואות לעדים, אלה שאנשיהם לא הססו למסור בשבועה הודעות כוזבות בבתי-המשפט ובוועדות ציבוריות — עטו הפעם על אדם חף

לפני כן ישבו אצלה שלושה בחורים, תיכננו בנוכחותה טריצה לתוך מחסני המשביר. שמות האנשים הובילו את המשטרה ישר למקום הפריצה.

לפני שנה רבו הגניבות במלון רמת-אביב במבואות תל-אביב. בשעה שהתחריים העשירים מתחזק-לארץ ישבו ואכלו את ארוחתם בחדר-האוכל, היו אלמונים פורצים לחדריהם, גונבים כסף, מצלמות וחפצים. כשכלו כל הקצים, הוזעק שטיינברג למקום.

לבוש בחליפה אורחית, כרגיל, נכנס שטיינברג לבית-המלון, סיר בו בשקט, הסתכל בחדרים, בשטח ובצורת הביצוע של הפריצות. בדרכו נתקל במפקד הכללי של המשטרה, יחזקאל סהר, ובכמה אישים ממשלתיים גבוהים אחרים, שבילו את הפייבאיקלוק שם. המפקד הכללי שאל למעשיו, עודד אותו בצורה אבהית: "גוי, תצלח!"

המיבצע כלו ארך 24 שעות. לפי שיטת הביצוע, הבין שטיינברג למד הנסיון העשיר, כי הפושעים הם מעולי הנוגריה. הוא התקשר עם עבריינית מאותה עדה, חקק אותה. כעזרתה הצליח עוד באותו לילה לשים מארב לפושעים, לתפסם כששללם בידם.

★ ★ ★

שוחר מרועי-זונות

ינתיים נפל דבר במשטרה. המסע הציבורי נגד סגן המפקד הכללי, עמוס בן-גוריון, התפתח במלוא ועמו. בצמרת המשטרה השתררה אנדלמוסיה גמורה. המוראל התערער, חשדות הדדיים. מוצדקים ובלתי-מוצדקים, הרעילו את האוירה. כמה מראשי המטה הארצי החלו להקדיש מייבט מרצם לניהול מערכת ההגנה של עמוס, שהפכה למלחמה לחייה-ולמוות לכל הצמרת הנוכחית של המשטרה.

יחזקאל סהר כינס את כל קציני המשטרה בארץ בבית-הספר לשוטרים בכפר שלם, גילה שישנן ידיעות שחלק מן הקצינים רוחש אהדה למגלי השחיתות, וכי קצינים רבים חושבים כי מטה המשטרה אינו בסדר.

כל זה לא עניין במיוחד את ראש המדור הפלילי בתל-אביב, שראשו היה שקוע בעניינים

באחד הימים בשנת 1951 הגיע מכתב אישי של המפקד הכללי של משטרת ישראל, יחזקאל סהר, לקצין-משטרה בחדרה. הקצין, ראש הלשכה הפלילית לנסת התיכון, זאב שטיינברג, נצטווה במכתב זה שלא לנסוע בשום פנים לבדו לגבול, לפגישות עם קציני הלגיון, מאחר שחייו בסכנה.

כמה ימים לפני כן גורע בחוגי המשטרה כי שלטונות הירדן קבעו פרס כספי גדול על ראשו של שטיינברג. הדבר שהעלה את חמתם היה פעילותו של שטיינברג לגילוי פשעים הקשורים בגבול. בין השאר: נסיון ירדני לזייף שטר-כסף ישראליים ולהפיצם במדינה, גילוי כנופיות ערביות שביצעו מעשי שוד במדינה.

בפעולתו זאת נעזר שטיינברג על-ידי הרבה ערבים, ידידי ישראל, עמם קשר קשרי-ידידות במשך שנים רבות, מאז היה סמל של משטרת המנדט באזור חדרה וכרכור. הוא הגיע לתפקיד זה עם עלותו ארצה, ב-1934, אחרי שקיבל תעודת בגרות פולנית ובא לארץ כסטודנט. תחת ללמוד באוניברסיטה, התגייס, לפי צו המוסדות הלאומיים של אז, למשטרת המנדט.

אחד הערבים, עמם קיים מגע הדוק בתפקידו, היה גבר שעבד כסיים במשטרת חדרה ושהיה ידוע היטב בין חתיקה-המושבה כידיד היהודים. כשציף הסכסוך-הרעיון את המשולש הקטן למדינה, מצא שטיינברג את ה"ערבי הזה באחד הכפרים במשולש, מחוץ סריכל ורעב ללחם. הוא דאג לסידורו בחדרה, נשאר עמו במגע הדוק. הוא לא תיאר לעצמו או שקשריו עם ערבי נאמן זה יהפכו, בבוא העת, לסנסציה משפטית ועיתונאית, ולעילה יחידה לחיסולו בעיני הציבור.

★ ★ ★

אקדה, לא עט

פועלתו הנמרצת של הקצין מ-חדרה לא נעלמה מעיניהם של חוגי המטה הארצי. עלה על דעתם שכדאי לנצל כשרון זה במרכז הפושעים ה-גדול ביותר בארץ: תל-אביב. במאי 1952 הועבר המפקד-הראשון זאב שטיינברג לתפקיד חדש: ראש המדור הפלילי במחוז תל-אביב.

חיש מהר גורעה בעולם התחתון דמיון של שטיינברג, בעל העניינים החזומות ושערות-השיבה, המדבר בליווי תנועות ידיים האופייניות לחתיקי המושבות. הוא לא היה איש-מסדר, היושב מאחורי שולחן הכתיבה ברחוב השחר, ה"שולח את סמליו ושוטריה להביא לו פושעים. לא היה לו אפילו משרד לחור. הוא ישב בחדר יחד עם עוד ארבעה סמלים וקצין.

אמר עליו מפקד גבוה של המשטרה: "הוא הקצין היחיד המזכיר לי קפטן משטרה אמריקאי. הוא מחזיק בידו את האקדה, לא את העט הנובע!" משך 16 שעות ביממה הסתובב שטיינברג בסימטאות האפלות בהן מת גוררים הפושעים המועדים, במועדוני הקלפים, בבתי-הבדירה, במרכזי השוק השחור ובורסת-הזהב, בתל-אביב, בלוד, ברמלה, בפתח-תקוה. בכל מקום יצר קשרים, חדר לחוגי העולם התחתון, רכש מודיעין, אירגן הלשונות הדדיות. כל פושע ידע שכדי לא להסתבר עם שטיינברג כדאי למסור לו ידיעות על חבריו.

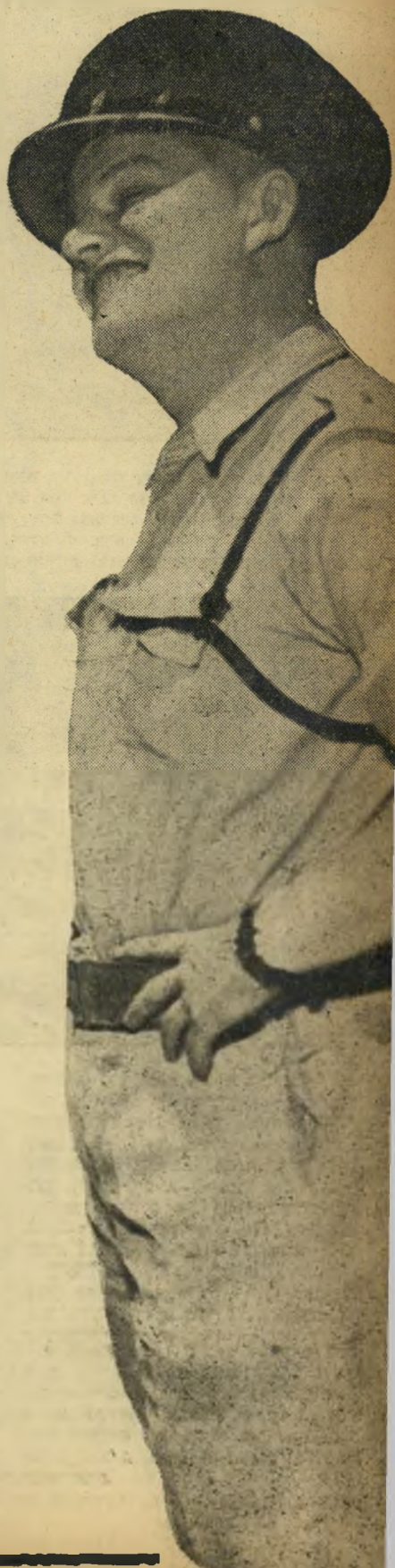
אמר אחד מגדולי העולם התחתון: "שטיינברג הרס אותנו. הוא הכניס בנו סחד כזה מפני מלשינות שאח לא האמין עוד לאחייו. עוד לא היה דבר כזה!"

★ ★ ★

פגישה עם פושעים

כאילו אותו זמן התגורר שטיינברג בתא קטן על גג הנפה הצפונית, ברחוב יהודה הלוי 6 בתל-אביב, בי-שכונת עם הכובסים הערביים של המשטרה. משפחתו, אשה ושלושה בנים, נשארה בחדרה, עד שנמצא לשטיינברג שיכון בתחנת-המשטרה של רמת-גן.

המדור הפלילי הוא חלק ממטה ה-מחוז, והוא המפקד על העולם התחתון. בעוד שהגופות עוסקות בחקירות יומיומיות, בולש ועוקב המדור אחרי הפושעים, מנסה להכירם, לדעת את התעסי-קות ומקום מגוריהם, את תנועותיהם. מפקדיו חייבים להכיר כל פושע חדש המגיע לעיר, את מקום המחבוא של הסחורות הגנובות והמוכרות. עליהם לעמוד מקרוב על כל מזימה של חבורת העולם התחתון. לצורך זה עומדים לרשות המדור אמצעים ועומים: מכונת אחת או שתיים, קומץ בלשים מעולים,

במלכודת מחוכמת שנממנה לאחרים שטיינברג

אחרים לגמרי. באותו פרק זמן קרה דבר במדור שטיינברג את כל תשומת-לבו. הגיעו תלונות שמזכיר המדור, הסמל שמעון שיטריה, לקח שוחד מרועי-זונות, כדי שלא יעצור אותם.

שטיינברג קיבל את הדיעות, מסר אותן בדרך השיגרה לממונה עליו, ראש הענף הפלילי אריה נאור-שמילגובסקי. נפתחה חקירה, האיש הובא למשפט משמעותי, הורשע על פי עדותם של הפרוצות ורועי-הזונות בלבד, נידון לשנת מאסר. מה ששטיינברג לא ידע אז היה שבינתיים התרחשו דברים מאחורי הקלעים. אחרי שיטריה מסר את עדותו הראשונה, פנו אליו אנשי המדור-לתפקידים-מיוחדים של רמ"ח מאיר גוביק, איש-הקשר עם שירותי-הבטחון, והציעו לו למסור חומר נגד זאב שטיינברג ואנשי מדורו, תמורת ביטול משפטו ותשלום פיצויים. שיטריה, שלא היה לו מה למסור, ענה בשלילה.

אחרי המשפט, כשיטריה חיכה לאישור פסק-דינו מטעם המפקח הכללי, פנו אליו שוב אנשי הק"מ, הציעו הצעות חדשות להמתקת דינו. גם הפעם הושבו ריקם. אולם אחרי שיטריה נחשב בבית-סוהר רמלה (ולאחר-מכן במעשיהו) יושב שבוע ימים בצניוק, נותק מכל מגע עם אשתו וביתו, הוא חשב מחודש על כל הענין. הוא הבין שכדאי לו לספק את בקשתם של הקצינים, ולמסור להם משהו. המתחכנת היתה אשתו, שביקרה בביתו של רמ"ח שמאי זוהר, מראשי צמרת המשטרה ושכנו של עמוס בן-גוריון ברמת-גן. היא באה לבעלה לבית-הסוהר, עזרה לרכבו.

הרמ"ח של שיטריה, שהיה כתוב בכתב-ידו, כלל האשמות חמורות נגד מספר גדול של קציני משטרה וסמלים ממחוז תל-אביב. אולם עיקר העוקץ היה מופנה נגד זאב שטיינברג ושלושת סמלי מדורו, והוא כלל את ההאשמות שבחלקן פורסמו בהעולם הזה (978). צמרת המשטרה לא הסתפקה בזה. שמאי זוהר, מפקד המשטרה הכלכלית, שהדבר אינו כלול בתחום תפקידו, נסע בעצמו לבית-הסוהר, נפגש עם שיטריה, גבה עדות מפורטת נוספת. החומר נמסר למי שנמסר, נסגר בכספת, לשימוש בזמן המתאים, כחלק ממיבצע שהוכן בסודיות-גדולה.

שיטריה הועבר עתה למחנה משמרה-גבול בראש-העין, הוסע כמה פעמים במכוניות-המשטרה לביתו, נפגש פעמים רבות עם אשתו ומשפחתו וקיבל הנחות אחרות. שאסיר רגיל אינו חולם עליהן.

★ ★ ★

קופסת-סיגריות מכסף

בינתיים הועבר שטיינברג מן המדור הפלילי לתפקיד חדש באגף החקירות במטה הארצי. במחוז נערכה לו מסיבת-פרידה חגיגית, בה הוגשה לו כשי קופסת-סיגריות מכסף. מפקד המחוז, יואב פלג, נאם נאום נרגש להערכת פיקודו-לשעבר, קרא: "בלי ספק נראה את שטיינברג חזרה בעוד שנה-שנתיים!" אריה נאור, מפקדו הישיר, העלה על נס את הצלחתו של שטיינברג לביצוע הפשע במחוז.

במקום עבודתו החדש של שטיינברג, בבית הגדול בעל חמש הקומות ברחוב הרכבת בתל-אביב, שררה אותה שעה תכונה רבה. המפקח הכללי, עמוס, הרמ"חים יעקב הופשטטר, מאיר גוביק ושמאי זוהר, נטלו את חלקם בהכנת המערכה הציבורית לטובת צמרת המשטרה באותה עת עצמה. הביטול העקבי, שנעזר במכשירי-האזנה, עיקוב והאזנה לטלפונים,

מפשע מתוך חשד-שווא שהוא עלול להזיק להם, או לכמה מהם, או למשטר שהם נהנים מחסותו.

אור מיוחד נזרק על הדמות שבחסותה התחוללו המעללים הללו למן קום המדינה ועד עתה. הדמות המשמשת שלט רשמי לכל פעולות המשטרה ומחדליה — המפקח הכללי, מר יחזקאל סהר, אשר הוא גם האישיות המרכזית במערכה נגד זאב שטיינברג.

בפרשה זו נטלו חלק גם קציני משטרה ואישים אחרים, ואין בכונת המערכת להטיל דופי בפלוני או באלמוני הנזכרים בכתבה זו שיתכן ועשו את חלקם בפרשה הכללית בתום לב. חשובה ומכרעת היא התמונה הכללית בשלמותה, כפי שהיא משתלבת במשפטו של עמוס בן גוריון. האחריות מוטלת מטבע הדברים על המטה הארצי של המשטרה בתור שכוה, ועל האיש העומד בראשו, בין שהיה לו ובין שלא היה לו מגע ישיר בפרט זה או אחר של המערכה.

גילה כי לעורך-הדין תמיר, למערכת העולם הזה ולשאר מרכזי החקירה נגד עמוס בן גוריון מגיעות בהתמדה ידיעות מהימנות ביותר על הפרשיות הסודיות ביותר, המשמשות רקע למשפטים התלולים.

הצמרת נחרדה. איש לא היה עוד בטוח לגמרי בשכנו. הבוסים הפוליטיים של המשטרה החלו סורקים את הקצינים, מפשפים בעברם הפוליטי, מנסים למצוא בדרך של סינון מי מן הקצינים היו עלולים למסור את הידיעות הנכונות. בין השאר התעניינו בקצין בשם שטיינברג.

הם לא גילו הרבה. אולם הם מצאו ששטיינברג לא היה חבר המפלגה, ושעברו הוכיח קשרים עם חוגים אזוריים. זה הספיק, כנראה, כדי לעורר את החשד שנאמנותו לעמוס בן-גוריון בשעה המכרעת לא תהיה בטוחה, וכי יש לסלקו מעמדות המפתח בעוד מועד.

★ ★ ★

"הם ישברו אותך!"

אולם היו כמה וכמה בעיות עדינות. אחת מהן היתה שאיש כמו שטיינברג יודע הרבה יותר מדי. כראש המדור הפלילי, בבתוקף תפקידו ביקר הכופות בבארים של תל-אביב, בהם מתרכזים אנשי העולם התחתון, פגש לעמים קרובות קצין אחר, שלא היה לו מה לחפש בבארים בתוקף תפקידו — סגן המפקח הכללי, עמוס בן-גוריון.

גם בפרשה שניה, שהוזכרה באופן בולט בגילויים שפורסמו בחטולם הזה (986) והשתעוררה בחריפות רבה במשפט של עמוס בן-גוריון, הופיע שמו של הקצין שטיינברג. היה זה הוא שהוטל עליו להטריד את בני משפחת קצין-הצבא סברדלוב, ידידו דירתו הפרטית של עמוס בן-גוריון, כדי להכריח אותם לעזוב את הדירה. עמוס הכחיש את

הדבר ומצאות הן באינפורמציה הכוזבת שסיפק לשבתי טבת, כתב הארץ, והן בתשובותו בשבועה לשאלות עורך-הדין תמיר במשפט.

היה צורך לסתום את פיו של שטיינברג מבחינה משפטית, לפני שיעשה נגדו כל דבר גלוי. רק אחר-כך היה אפשרי והכרחי להשחיר אותו בציבור, לבל יזכה באמון — אם בכל זאת ידבר.

כל הבעיות האלה נפתרו באופן גאוני. קודם כל הופעל לחץ אדיר על שטיינברג לבוא למשרדו של עורך-הדין מיכאל כספי, היועץ המשפטי הרשמי של עמוס (והבלתי-רשמי של המשטר כולו) ולהצהיר הצהרה בשבועה לטובת עמוס בן-גוריון. החשבוך היה שאם שטיינברג ימסור הצהרה בשבועה כזאת, לא יוכל במשפט הקרוב להעיד עדות אחרת, מבלי להסתכן בשבועת-שקר.

רוב האנשים המעורבים בפרשת עמוס כבר נכנעו ללחץ האדיר והצהירו הצהרות כאלה לטובת עמוס. אולם שטיינברג לא רצה. הוא טען כי קציני-משטרה אינו נותן בטחונות מראש, שיופקדו בידי פרקליט פרטי, לצורך משפט אורח, אך שהוא מוכן להעיד בעצמו בבוא עת המשפט. אולם דווקא הודעה סתמית זו, שנאמרה ללא מחשבה רבה, התפרשה כהרס-סכנות.

מיד השתנה היחס לשטיינברג באופן ניכר. משך כמה ימים גורש על-ידי רמ"ח הופשטטר מחדרו במטה, שנמסר לשני סמלים מן הענף הכלכלי, לעבודה שיגרתית. באותה שעה נשלחו אליו שליחים, ביניהם אנשי-ציבור מכובדים וידידים, שיעצו לו באופן החברי ביותר להעיד לטובת עמוס. אמר אחד מהם: "מי אתה שתעמוד נגד כל אלה? הם ישברו אותך!"

המערכה הגיעה לשיאה כאשר הוזמן שטיינברג לחדרו של איש-המסתורין של המטה הארצי, רמ"ח גוביק. הקצין האלגנטי והשתקן לא הציע לשטיינברג לשבת, אמר לו: "דע שהגיעו אלי ידיעות שאתה מדבר יותר מדי על עמוס בן-גוריון. אני מחזיר אותך, זה לא לטובתך!"

ענה שטיינברג: "אני מתפלא שקצין גבוה כמוך פונה אל קצין עליוני שני על סמך רכילות. כל זה שקר וכזב".

בתמימותו התלונן שטיינברג על שיחה זו בפני מפקדו הישיר, רמ"ח הופשטטר. אולם גם בפניו של זה היו דברים ברורים. הוא אמר לו לחתום על ההצהרה-בשבועה הנדרשת על-ידי עורך-הדין כספי למען עמוס.

★ ★ ★

החתימה שסתמה גולל

ביורף זה של איומים ושידולים, בתוספת דבריו של המפקד הישיר, שברו לבסוף את שטיינברג, שהוא אדם בלתי-פוליטי מטבעו. האיש שהצטיין בחשדנותו כלפי אנשי העולם התחתון, לא הצטיין בחשדנות כשהמדובר היה במפקדיו וחבריו או בראש הצמרת העליונה של המשטרה. הוא לא תיאר לעצמו לרגע שפה טמון לרגליו.

ביום ה'2 ביולי, בשעה 9 בבוקר, יצא קצין-המטה זאב שטיינברג, בליווי ידיד לכתובת בה מסתובבים לאחרונה אישי-ציבור רבים. בשדרות רוטשילד מספר 14 מצא את פרקליטו של עמוס בן-גוריון. הפרוצדורה היתה קצרה: שטיינברג הוחתם על ההצהרה, יצא לאכול בחברת הידיד מנת חומס, חזר למטה המשטרה, מרוצה שסוף-סוף נפטר מהטרדה שהסיחה את דעתו מעבודתו.

עוד לפני שהספיק שטיינברג לחתום את כסאו, צילצל הטלפון הפנימי בחדרו והוא נתבקש להיכנס לחדרו של סגן המפקח הכללי אברהם ולינגר. הלה הודיע לו קצרות: "יש לי פקודת-מעצר חתומה בידי המפקח הכללי. לפי זה אתה עצור ותועבר למשטרת אלון".

שטיינברג נדהם. הוא לא הבין כי ברגע שנתפתח לחתום על ההצהרה שהבטיחה כי לא יוכל להעיד נגד עמוס, נפתח הפתח לשלב השני של המיבצע נגדו — סילוקו מן המשטרה.

• קצין עליון — כל קצין משטרה מדרגת עוזר-מפקח טחוני ומעלה.

והשתחררו בעיני הציבור כטיפוס מפוקפק. כך הובטח כי לא יסתובב במטה אדם חשד, וכי לא יאמינו לעדותו גם אם ישנה אותה.

דחוקא ברגע שחתם על ההצהרה, חרץ שטיינברג את דינו וסתם את הגולל על 20 שנות שרות במשטרה. הוא נפל לפח האכזרי שהוטמן לו.

★ ★ ★

מגע עם פרוצה

שטח שהוציאו אותו מן הבנין למקום מעצרו, דרש שטיינברג לראות את המפקח הכללי. הוא הציג לו שאלה פשוטה: "למה עצרת אותי?"

רק אז הוברר לשטיינברג שכעילה למעצרו משמשת עדות מסוימת, עליה לא שמע מעולם — עדותו של הסמל העצור שיטרי, שהושלמה בינתיים, היתה מוכנה ומגיבת והופעלה ברגע זה. אולם באותו רגע גם התבהר הענין כולו בראשו. הוא האשים את המפקח הכללי במפורש שיש קשר בין המעצר לבין הודעתו של רמ"ח גוביק, לפני כמה ימים, שהוא "מדבר יותר מדי" על עמוס בן-גוריון.

אישר סהר: "אתה באמת דיברת יותר מדי על עמוס בן-גוריון, אבל לא זו הסיבה למעצריך!"

במשך ארבעה ימים הוחזק שטיינברג בבידוד, תחת משמר, בחדר מבודד של תחנת המשטרה בכפר-סבא. לאשתו נמסר שנסע לעכו, לתפקיד מיוחד. לא ניתן לאיש לגשת אליו, לא ניתן לו להתקשר עם עורר-דין. בקשתו כי יינתן לו להשתתף תחת משמר, בחגיגת הסיום של שנת הלימודים של בנו, נדחתה נמרצות.

החקירה לא הצטמצמה בסענות הסמל שיטרי. החוקר, סמ"מ זינגר, האשים אותו שניהל תעמולה בחירות לטובת הצינונים הכלליים בין הערבים. הוא האשימו שנפיש עם עורך-הדין אריה מרינסקי, ממשרד תמיר, בבית-קפה ומסר לו כי עמוס ביטל דו"ח על עבירות-תנועה של ד"ר נחום דוב בוגר, תמורת טיפול בבנו. לשני הדברים לא היה יסוד.

רק אחר-כך באו האשמות פליליות ממשי: שטיינברג ביקר יחד עם הסמל מנשה ברידין בבית-מרמץ תורכי ועיין שם חאשיש; שקיבל שווייץ מבצל בית-בוסת ידוע בתל-אביב; שאדם מסויים אסף בשבילו כספים בין בעלי מועדונים-הקלפים; שקיבל שולחן במתנה מגנב ושגנב אחר בנה לו שובר-יונים; שעזר לערבי לקבל רשיון מן המימשל הצבאי ולעבור ליפו שלא כחוק, ועוד כמה פנינים מסוג זה. כן התעניין זינגר אם אמנם בא במגע מיני עם פרוצה מסוימת.

★ ★ ★

חאשיש בבית-מרמץ

שטיינברג הכחיש את כל האשמות באירועי עוקצנות. כמה מן האשמות היו כל כך מגוחכות, ששוב לא נשמע מהן יותר. למשל: בית-המרמץ התורכי ברחוב פינס נמצא תחת השגחת הפועל-המזרחי, ועל לקוחותיו הקבועים נמנים השחקן אהרון מסקין, סוחר-הטנדרים שיקה ירקוני, שופט-השלום בן-חנן. "איש מאתנו," טען שטיינברג, "לא עיין חאשיש."

החוקרים הובאו לחנות, בה נקנה השולחן שניתן כביכול על-ידי גנב, ומצאו את המכירה רשומה בספרים בשמו של שטיינברג. הטענה כאלו גבה כספים ממועדונים-הקלפים, אשר לכל אחד מהם יש כ-14 בעלים, נראתה מגוחכת לאור העובדה שכ-150 איש היו צריכים להיות שותפים לקשר כזה. קשה היה לדרוש מקצין-משטרה מנוסה לעשות שטות כזאת. התשובות לשאר האשמות היו דומות (ראה המכתב לראש-המשלה להלן).

החוקר זינגר לא התחסס בריצנות רבה לשאר האשמות, שהוזמו עוד לפני שנגבתה עדותו של שטיינברג עצמו. נאנח זינגר: "אבל זה לא ישנה כלום. גורלך נחרץ. לא ישאירו אותך במשטרה!" זינגר ידע על מה הוא מדבר: באיתה שעה עצמה כבר סיננה צמרת המשטרה לעתונות ידיעות על מאסרו של שטיינברג ושני סמלי, תוך רמזים שקופים שיש לשטיינברג קשרים עם ערבים מעבר לגבול, העוסקים בהברחות. תוכן עדותו של שיטרי הועבר בדרכים עקלקלות למערכת העולם הזה, ופורסם.

★ ★ ★

מכת המוות

ביום ה'26 ביוני פוטר הקצין שטיינברג במכתב רשמי של שר-המשטרה, ללא מתן שום נימוק, לפי חוק בריטי ישן (ושונה בשעתו על-ידי נשיא בית המשפט העליון של ישראל), לפי חוק זה, אין כל אפשרות של עירעור, וגם אי-אפשר לפנות לבית-הדין הגבוה לצדק, שאין לו סמכות להתערב בשיקול דעתו של השר.

יחזקאל סהר לא הסתפק בכך, כשם שלא הסתפק בשליחות שוטריו לדירתו של שטיינברג, בשעה שהו ישב במעצר, לשם עריכת חיפוש אכזרי לעיני אשתו, שבאותו רגע לא ידעה כלל שקרה משהו לבעלה. הוא החליט להנחית את מכת-המוות על ראש קרבנו: קול ישראל וכל עתוני המדינה פירסמו את הודעתו הרשמית, המאשימה את שטיינברג בעבירה פלילית, בהתרועעות שלא לצורך עם עבריינים. לגבי אדם שהתרועעות זו היתה חלק חשוב מתפקידו הרשמי, היתה זאת האשמה ודוגית.

ברגע הראשון היה שטיינברג מהומם, לא ידע מה לעשות. בדרכים שקטות ביקש להשיג ביורר חדש וריביליטציה. אישי-ציבור שפנו לסהר בענין זה הושבו ריקם. רק אז החליט שטיינברג, כמעט בעל-כורחו, לתבוע את עלבוננו בפומבי. הוא שיגר מכתב לראש המשלה, ביקש את התערבותו האישית של האדם העומד לא רק בראש השלטון, אלא גם בראש משפחת בן-גוריון.

תשובתו של ראש-המשלה היתה לעג לרש. הוא הציג לשטיינברג לפנות לבית-הדין הגבוה לצדק — בו היה, כמובן, יועצה המשפטי של ממשלת ישראל קם וטוען (בצדק) שאין לבית-המשפט סמכות להתערב בענין כזה. יחזקאל סהר תרם אף הוא את תרומתו לויכוח, בהאשימו בפירות את שטיינברג שבא במגע מיני עם פרוצה ושקיבל שלמונים בצורת שווייץ מבצל בית-בוסת. ליתר זהירות הוסיף סהר באותה הודעה עצמה, שאין לו הוכחה לכך.

רבבות קוראים קראו את המכתב הזה בעתונות. ביניהם היו אשתו של שטיינברג עצמו, אשה בלוגית נאה, הנשואה לו זה 14 שנה, ושלושת ילדיה. הבן הבכור, שלא יכול היה להמשיך בלימודיו באחירה המורעלת שנוצרה מסכיבו בכיתה, בה קראו לו "בן של גנב", עבר בלמוד בקיבוץ.

נקמתם של סהר ושות', לא מעשה שלא נעשה כלל, התגשמה במלוא אכזריותה. שטיינברג נשאר מנותק ומבודד, ללא כל יכולת להגיש אפילו משפט להוצאת דיבה (מאחר שהאשמות נגדו הועלו במיטמך רשמי המחוסן בפני תביעה משפטית).

תקוותו היחידה, השבוע, היתה כי השלטונות יאלצו להעמידו לדין על הוצאת דיבה במכתבו לראש-המשלה, או על כל אחת מן האשמות שהועלו על-ידי סהר. במשפטים

מכיוון שהחומר בא ממקור משטרי מוסמך, והחקירה של העולם הזה העלתה שהסמל שיטרי אמנם העיד את הדברים, לא נתעורר פיקוס לגבי הצורך לפרסמו. רק אחרי שטיינברג ושני הסמלים שוחררו ממעצרו ואפשר היה לעמוד מתרוב על כל הפרטה בדרכים שונות, הובררה למערכת האמת לאמתה, כפי שהיא מתגלה זו הפעם הראשונה בכתבה זו.

אלה יוכל להוכיח לא רק את נקיין כפיו, אלא אף לגלות פרשיות אפלות, מגבול המשולש ועד ליחסיה של הקצונה הגבוהה של המשטרה עם העולם התחתון בתל-אביב.

★ ★ ★

מכתב לביג'י

במאמץ אחרון להשיג צדק באמצעים פחות דראסטיים, שיגר השבוע זאב שטיינברג, בן ה-42, מכתב נוסף לדוד בן-גוריון. תוכנו המלא:

"לכבוד מר דוד בן-גוריון, ראש הממשלה, ירושלים.

רשום — רחוק.

לאחר שקראתי בעתונות, ולאחר שקראתי בעתון מעריב, את העתק מכתבו של המפקח הכללי של המשטרה אליך, קבלתי את תשובתך, בה הנך חוזר על העצה שיעץ לי בפרסומו גם המפקח הכללי — לפנות אל בית-הדין הגבוה לצדק ולבקש את ביטול פטורי.

תמהתי ביותר למקרא דברך אלה. הן ידוע לך — או צריך היה להיות ידוע — כי בית-דין הגבוה לצדק כבר קבע מפורשות בפסקי-דין לרוב כי לעולם לא יתערב בשיקול דעתו של שר המשפטים את פיקודו על פי סעיף 15 לדבר המלך במועצתו. אמנם אמר נשיא בית-הדין העליון כי פסקי-דין אלה מושגתים על חוק מנדטורי גרוע שתובע את תיקונו — אך החוק לא בוטל — ובית הדין אינו יכול לסור ממנו ימין ושמאל. פנייתי לבית-הדין הגבוה לצדק במסבות אלה, כמוה כוריתת מלח על פצע.

יתר על כן, במכתבי אליך לא בקשתי כי תורה על החזרתי לעבודה במשטרה, וממילא אין תשובתך ממין הטענה. למשטרה, שהמפקח הכללי שלה מפין ברבים ידיעות כוונות ביועצין, לא אחזור אף אם יבקשוני.

במכתבי הראשון מחיתי על השמצתי בצבור בהאשמות פליליות של התרועעות מיותרת עם אנשי העולם התחתון, מבלי להביאני לדין על כך, ותבעתי התנצלות או את העמדתי לדין. לא בקשתי ממך להיות רשות שיפוטית, ועל כן שוב אין תשובתך ממין הטענה. עובדה היא כי המפקח הכללי שוב מתחמק מהעמדת לדין בהאשמות אלה.

כלום לא מוכר לך, אדוני ראש-המשלה, הכלל הראשון של חופש הפרס, כי כל אדם הוא זכאי כל עוד לא הוכחה אשמתו? כיצד היתה מגיב, אדוני ראש-המשלה, לו הפצתי

ע. מ. מ. שטיינברג (שמאל) עם מפקדי מחוז תל-אביב

בני יקרים לי...

ברבים את כל האשמות והידיעות שהגיעו אלי על אודות המפקח הכללי של המשטרה, למשל? כלום לא היית מורה להעמידני לדין בפלילים על הוצאת דיבה? והאם רשאי המפקח הכללי להשמיץ אזרחים על יסוד דבריהבל שנתקבלו מעברין בלחץ ובשידול, מבלי להוכיח אותם בבית-משפט, בהסתתרו אחרי חוק המנוע את העמדתו לדין על הוצאת דיבה?

לעצם דברי תשובתו של המפקח הכללי — שלא העז להופיע בצבור ולהשיב דברים ברורים, אלא נחבא מאחורי פרסומו של מכתב פנימי אליך — תשובתי היא ברורה וחד משמעית.

במלוא האחריות של מי ששימש קצין עליון במשטרת ישראל, ועמד במשך שנים בראש מדור הבילוש של מחוז תל-אביב, אני קובע כי מר יחזקאל סהר, המפקח הכללי, היטעה את הצבור (זו לא הפעם הראשונה) וכי מכתבו אליך רצוף כזבים, צביעות ודברים מתחסדים. בניגוד למפקח הכללי המפיץ עלילות ושמעות כוזבות ומודיע כי אין לו הוכחות — אני מוכן להיבחן על האשמותי זו בפני בית-משפט. אני מזמין, איפוא, את היועץ המשפטי לממשלת ישראל להעמיד אותי לדין גם על האשמותי זאת; אולם אם לא יעשה כן — אני מזמין אותך, אדוני ראש-המשלה, להוציא את מלוא המסקנות ולגרסו לפיטוריו המדיניים של המפקח הכללי.

★ ★ ★

עדותה של פרוצה

קר הדבר שהבירורים על אודותי החלו לאחר שהסמל שיטרי נדון למאסר על קיום קשרים עם העולם התחתון. האמת היא כי עוד לפני משפטו, ובטרם אמר דבר על אודותי, הוצע לו לבטל את המשפט נגדו בתנאי שימסור חומר נגדי.

עובדה היא גם שהגושאים הראשונים עליהם נחקרתי — לאחר מעצרי — לא היו האשמות על התרועעות עם העולם התחתון, אלא האשמות בדבר ניהול תעמולה בין ערביי המשולש לטובת הצינונים הכלליים, והאשמות בדבר מסירת אינפורמציה על עמוס בן-גוריון לעורך-הדין מרינסקי, ממשרד עורך-הדין תמיר. הפרכתי במקום את שתי "האשמות", כבדויות וחסרות שחר.

אשר להאשמה בדבר עזרה שערותי לפועל ערבי מסויים (שאין לי כל קשר להאשמות שהפיצה המשטרה ברבים) — אני מוסיף ומחכה להעמדת לדין. יד למרות שפוטרי בחודש אוגוסט, ושהחומר הועבר ליועץ המשפטי כבר אז, טרם נעשה דבר. אני מקווה שכאשר תתברר הפרשה הזאת יודע בצבור מי נהג באחריות כלפי בסוף המדינה. ומי נהג בקלות דעת ונשעת, ולא בכך בלבד...

בצר לו הפיץ המפקח הכללי שמועה כוזבת על "קיום יחסים מיניים עם פרוצה", וזהו מכובד דיבה מן הסוג שעלול להיות מופץ במהירות הרבה ביותר. מר סהר יודע היטב

במדינה

אירופה והקמת המדינה השתנו יחסי הד כוחות: משה שרת הפך שר-החץ של מדינה ריבונית, ואילו הארי גודמן נשאר אורח בריטי, בעל תנות לצורכי-הלבשה בלונדון, ועסקן מפלגתי.

דת בלי זקן. אולם גודמן לא הכיר מעולם במדינה. כשביקר לפני שנה בארץ הצהיר בפירוש, באוזני העיתונאים: "אני מ'כיר במדינת ישראל דה-פאקטו, אך לא דה-יורה!" בענינו לא היתה המדינה אלא קיבוץ אחד מקיבוצי היהדות העולמית, קיבוץ אשר הנהגתו מחריבה את דת ישראל.

יריביו הרבים טענו כי דתיותו של גודמן אינה עמוקה כל כך, משמשת לו רק כל' לארגון מכשירי אנטי-ציוני. אולם ירידיו, גם הם רבים מאד, סבורים שהוא בעל הכרה דתית עמוקה, למרות שאין לו זקן, אלא רק שפמפם שרתי.

בשנה שעברה עלה בלבו של גודמן רע' יין, שהיה עשוי להעלותו שוב לרמת פני' לות בינלאומית. כעסקן אנטי-ציוני, סבר, יהיה לו קל יותר לקשור קשרים עם קי' בוצי היהדות שנותק מהגוף הכללי בגלל קיומה של מדינת ישראל — יהודי ברית' המועצות, הדמוקראטיות העממיות וארצות' ערב.

כאשר קרא בעתון שגמאל עבד אל-נאצר הכריז שיהדות העולם לוחמת בו, סבר גוד' מן שהגיעה שעתו הגדולה: עליו לנסוע ל' קאהיר, להסביר לשליט המצרי שאין הדובר כך. בצורה זו יציל את יהודי מצרים.

תכנית חדשה. הוא פנה לשגרירות המצרית בלונדון, ביקש היתר-כניסה למצ' רים וראיון עם נשיא הרפובליקה. כשנודע הדבר למשרד-החץ הישראלי, כעס מאד. שם סברו שפגיעה כזאת תתפרש בעיני ה' עולם המערבי כתמיכה יהודית בשלטונו של עבד אל-נאצר. הוסכם על כך כי גודמן לא ידבר כלל על עניני ישראל, יסתפק בבירור בעיות היהדות המצרית. חוגים בריטיים, שהיו מקורבים לקאהיר, המליצו על הפ' גישה.

אם לא יצאה לפועל בכל זאת, לא היתה האשמה לא בגודמן ולא במשרד-החץ הישראלי. השליש המצרי הלאים את תעלת' סואץ, יחסי הממשלה הבריטית אליו מירו. גודמן, כאורח בריטי וכעסקן הסומך בכל כוחו על מדיניות-החץ הבריטית, שוב לא יכול היה לערוך נסיעה שהיתה מת' פרשת כצעד אנטי-בריטי מובהק.

אולם גודמן בן ה-50 לא נשאר ללא תכניות מסע. בינתיים הוזמנה משלחת אגר' דאית על-ידי הרב הראשי של מוסקבה, של' מה שליפרי. לגודמן היה ברור שהוא צריך לעמוד במרכזה. הפעם נתקל בהתנגדות נמ' רצת מכיוון אחר.

הבת היחידה. פעילותו של גודמן הי' אנטי-ציוני הרגילה זה מכבר את חברי ה' ** שלא היה עגול כלל, אלא בעל צורת

פרסה, הן בצורתו והן בתוכנו המדיני. חי' ערבים סירבו לשבת ליד שולחן אחד עם היהודים. לכן קיימו האנגלים את שני חלקי' הועידה — היהודי והערבי — בנפרד. ועי' זה זו הכשרה את הקרקע לספר-הלבן הסי' פורסם של מאי 1939.

אבא אחימאיר

מי נישא כנשיא?

(המשך מעמוד 5)

מהפכן רוסי מלפני דור', שהיה בשעתו אחד מאסירי משפט ארלוזורוב. הוא גרם למהומה כאשר מתח ביקורת על נאומי הדמיוני של בגין בפני נשיא המדינה, קרא לנשיא בשם "ארכיירחמיאל". עלבון זה הסעיר את האולם, העלה על הבמה את בגין עצמו, שקבע כי זאב ז'בוטינסקי לא היה רוצה בהעלבת איש נישא כמו נשיא ישראל.

גם בנקודה אחרת לא היתה הסכמה בין בגין לאחימאיר. קרא אחימאיר בן ה-60 לבגין בן ה-43: "אל תשיש לקראת יום קבלת השלטון, כי יהיה זה יום של שחיטה גדולה בחצות ירושלים וברחובות תל' אביב. מפא"י לא תמסור את השלטון ללא שפיכת-דמים!" ענה בגין: "מפא"י אמנם תרצה לשחוט, אולם היא כבר תהיה חלשה מדי!"

עתונות

הארי גודמן ותזמורתו

הידיעה בעל המשמר היתה באמת סנסצ' יוגית. היא מסרה כי יושב-ראש הועד ה' פועל העולמי של אגודת-ישראל, הארי גוד' מן, נפגש עם גמאל אל-נאצר. השיחה נמ' שמה למעלה משעתים, ונערכה בדרכו של גודמן לישראל. "חוגים יודע-ידבר סבורים כי הם שוחחו, בין השאר, גם על בעיות ישראל ועל זיקתה ליהדות העולם."

מובן שידיעה כזאת לא יכלה להישאר קבורה בעתון-בוקר אחד. לכן מיהר מעריב, והעתיק אותה כבר באותו יום.

היה זה סקופ עתונאי גדול. היה לו רק ליקוי אחד: הוא לא היה נכון.

צ'אפלין ועבד אל-נאצר. היו ימים כאשר קשה היה להבדיל בין משה שרת לבין הארי גודמן. כששניהם היו רציניים, היו דומים מאד איש לדעהו. רק כשהיו מחייכים, נתגלה ההבדל: שרת מחיך כמו צ'ארלי צ'אפלין, גודמן כמו עבד אל-נאצר. הדמיון החיצוני לא היה היחיד. גודמן ושרת התחרו ביניהם משך שנים ארוכות. האחד היה ראש המחלקה המדינית של ה' הסתדרות הציונית, השני ראש המחלקה ה' מדינית של ההסתדרות האנטי-ציונית, אגר' דת-ישראל. עד לחורבן יהדות מורחא-אירופה היה קשה לקבוע למי היו יותר בוחרים ו' תומכים. לכן הוזמנו האנגלים לרוב את שניהם, אם ביחד ואם בנפרד.

עוד בועידת השולחן-העגול של 1939 ב' לונדון** ישובו חיים ויזעמן, דויד בן-גוריון ומשה שרת יחד עם הארי גודמן ותזמורתו האגודאית ליד שולחן אחד, כנציגים שחי' זכויות של העם היהודי. רק עם השואה ב'

* שמו המקורי של אחימאיר, בן רוסייה הלבנה, היה שאול גייטונוביץ. הוא שינה את שמו אחרי שאחיו סאיר נפל, בחייל הצבא האדום, בקרבות נגד הצבא הפולני של פילסוסקי. גם אבא אחימאיר עצמו היה בשעתו פאציפיסט ואנרכיסט.

זאב שטיינברג (שמאל) עם ראשי-כנופיה שנתפס על-ידי (1938)

... כמו שבגד יקר לך!

שארין למשטרה דבר קל יותר מקבלת עדות כזאת על ידי נשים העוסקות במקצוע מסוים וגד כל אורח שהוא. אולם מר סהר מגלה צביעות כאשר הוא אומר כי לא "העמידני לדין באשמה זו הואיל ולא רצה בחזיון של האשמת קצין משטרה בפני בית-דין פומבי על סמך עדויותיהם של פרוצות ואנשי העולם התחתון בלבד".

התרחץ הוא מתחסד. כשם שכוונת הטענה שבדברי היה "סיוע לדבריה של העדה העיקרית" שנגבו אף הם על יסוד שידול ופיתוי. הוכחה פשוטה: אותו סמל שיטריה, שעל דבריו מתבסס מר סהר, הובא לדין וגדון לשנת מאסר באישורו של מר סהר, על יסוד עדויותיהם של פרוצות ואנשי העולם התחתון בלבד. והן הצהיר בשבועה מר בן-גוריון, סגן המפקח הכללי של המשטרה, כי אין מוסר שונה לגבי קצינים וסמלים.

יתר על כן: כלום זכאי המפקח הכללי לנהוג אפלייה ולסגור תיקים פליליים של קציני-משטרה משום שהדבר אינו לרוחו? למשה מכבדי הוא אפילו לחזור על הכחשתי בדבר עלילה זו.

★ ★ ★

"אין הוכחות — אבל..."

האשמה האחרונה — "קבלת שלמונים בצורת שערן זהב עם שרשרת זהב מבעל בית-בושת ידוע לשמצה". אני מקוה שעוד יתברר אילו תפקידים הטיל עלי מר סהר אישית לבני אותו אדם, אולם בינתיים אגב רק על האשמה.

כשנישאלתי בחקירתי על האשמה זו, הפנית יד את חוקרי לקצין משטרה לשעבר, אדם שהיה נוכח בעת הקניה — שקוימה עוד לפני שהועברתי לתל-אביב. אותו קצין — אשר קנה יחד אתי באותו מעמד ובאותו מקום שערן שני, מאותו סוג ואותו דגם — אפילו לא נחקר.

תחת זאת פנו... לשחיין, ומשם הביאו את הסיפור על הונגרי שקנה שם שערן בשנת 1951. המטה הארצי ידע היטב עד כמה חסרת שחר היא האשמה זו, והחזיר לידי את "שערן השלמונים". אדוני ראש-הממשלה — איזו מדינה תרבותית בעולם היתה נושאת מפקח כללי של משטרה, המפרסם האשמות נגד קציני משטרה עליונים, בנוסח "אין לי הוכחות — אבל..."

על הבקורת הכללית ביחס "לקיום יחסים חברתיים מחוץ למסגרת המשטרה" עם פושעים ובעלי מוסדות מפוקפקים וכו' — תבעתי את העמדות לדין. במשפט כזה ניתן היה להוכיח כיצד פועל וכיצד צריך לפעול סדרו הבילוש. הייתי מוכיח בו כיצד כל פעולה שפעלתי — בוצעה על דעת הממונים עלי. אך למר סהר, ולכמה ממקורביו, היו כנראה סבות לחשוש ממשפט כזה.

מר סהר מוסיף וטוען שלא מר הופשטטר — ראש המחלקה הפלילית במטה הארצי — שאמר לי לתת לעורך-דין מיכאל כספי הצהרה-בשבועה לטובת עמוס בן-גוריון — ולא מר מאיר גוביך, הקצין לתפקידים מיוחדים במטה הארצי — שהזהיר אותי לא לדבר על מר עמוס בן-גוריון — שניהם לא ידעו על קיום חשד המחשיד אותי שעה שדיברו אתי. אם לא הקצין לתפקידים מיוחדים ובמיוחד לא ראש הענף הפלילי הממונה הישיר עלי לא ידעו על קיום חשדות נגדי עוד ימים ספורים לפני מעצרי — מי ידע, ועל יסוד מה נעצרתי?

אך גם מה רחוקה האמת ממר סהר, כשם שעלידי כך שהוא אומר כי בשיחתו אתי לא הזכיר את ענין עמוס בן-גוריון ושורת התנודים הוא מתחמק מן האמת. אכן לא הזכיר את שורת התנודים, אך עובדה היא שאמר כי דברתי יותר מדי על עמוס בן-גוריון, ועובדה היא כי אישרו בפני אישי ציבור חשובים כי מר סהר אישר בפניהם שפוטרכי בשל היותי "איש של עורך-דין תמיר" (אף פה הוליתו אותו שולל העצבנות והחששות האופפים את אחרונה אותו ואת המקורבים לו. את מר תמיר הכרתי רק לפני ימים מעטים, לאחר פיטורי, והיה זה מגיע הראשון אתו במישרין או בעקיפין. ומר סהר הוא שגרם לפגישה זו.)

★ ★ ★

"כדי להציל את בנך..."

אדוני ראש הממשלה, לא בפך ולא בפי מר סהר לא מצאתי תשובה לעובדות המועצות שהגיעו לשיאן בכך שמעצרי בא מיד לאחר שחתמתי על הצהרה לטובת עמוס בן-גוריון סגן המפקח הכללי. העובדות שגיליתי במכתבי הראשון, וחשובות המפקח הכללי, מוכיחות בעצלי כי אין כל סיבה הגיונית למה שעוללו לי — פרט למאמץ נואש להבטיח את מר עמוס בן-גוריון במשפטו נגד שורת התנודים, ואת כל אלה המסייעים בעוד, על כל הכרוך בכך.

אדוני ראש הממשלה, כדי להציל את בנך, הרסו את חיי ואת חיי אשתי וילדי. אך אני איני מוכן לשמש שעיר לעזאזל במאבק שלא היה לי כל קשר אתו. בני יקרים לי כשם שבנך יקר לי. אני חוזר איפוא מבקש ותובע:

- להעמידני לדין בהאשמות בהן הושמעת, או להתנצל בפני בפומבי.
- להעמידני לדין באשמת הרצאת דיבה על מר יחזקאל סהר, המפקח הכללי של המשטרה, בדברים שהעליתי במכתבי הקודם ובמכתב זה, או לפטרו מיד מתפקידו.
- לא רק גורלי וגורל ביתי בכף הקלע. גם שמה הטוב של המדינה מחייב — דחקא בימי מבחן חמורים אלה — את ביעור הרע מקרבנו.

לתשובתך אכתה."

אגודה בישראל, המקבלים הקצבות מן המגד בית הצינור ומשתתפים מדי פעם בקואליציות ממשלתיות. עתה הודיע איציה-מאיר ליון בפירוש: לא יתכן כי אדם בלי זקן יסע למוסקבה. הוא אף השיג אישור על כך מסעם מועצת גדולי התורה, הכפופה להשפעתו.

גורמן, שלא היה לו כל חשק לגדל זקן למטרה זו, ענה בטענה הפוכה: הסוכייסים לא יקבלו משלחת בה ישתתף אדם שהיה שר בממשלת ישראל. הזקן של איציה-מאיר היה שקול כנגד עברו הממשלתי.

בשבוע שעבר ביקר הארי גודמן בישראל, אצל בתו היחידה המתגוררת בירושלים (מלגלג הוא: "המנהיגים הציוניים לא זו בל" כד שאינם משתכנים בישראל, אלא שגם ב" ניהם נשארים בחוץ-לארץ"). שחזור לליון דון, עוד לא היה ברור אם יסע או לא יסע למוסקבה. רק דבר אחד היה ברור ל" גמרי: הוא לא נפגש, וגם לא יפגש בקרוב, עם גמאל עבד אל-נאצר.

דת

מכתב לאמריקה

בלבו של חנוך ("הניר") סינקביץ התר רוצצו תמיד שתי נשמות. האחת היתה נשמתו של למדן גדול, השניה היתה זו של עסקן ציבורי מובהק, שאהב להסתובב בעולם, לאסוף כספים ולזיז תככים מפ" לגתיים מפולפלים.

לכן לא הסתפק סינקביץ מעולם בתפקידו כראש ישיבת שפת-אמת הירושלמית, ישיב" תם של חסידי גורי. הרב הגמון, העלגלג, בעל העיניים השחורות החדות שהתרוצצו מצד אל צד בעירונות פקחית, נטל על עצמו גם את תפקיד מנהל הישיבה. אחרי

הרב סנקביץ (בהפגנת שבת) הקוצר נקצר בגלל הקציר

חודש של לימודים היה נוסע לחודשים לחוץ-לארץ, חוזר עם צרור כסף, יורד מן המטוס, חוזר לישיבה ופותח מיד בדרישה. חוץ מזה השתייך למועצת-גדולי-התורה, השייכת לאגודת-ישראל (ראה לעיל).

קציר הדמים. כמומחה גדול לאיסוף כספים ידע הניר סינקביץ מהי עונת הר" יבול המכסימלי: עונת ראש-השנה. בעונה זו נפתחת נשמתו של היהודי, ועמה גם כיסו. לכן סס סינקביץ לפני ראש השנה לאמריקה הדורמית, לאסוף כמה אלפי לירות בשביל ישיבתו.

אולם הוא לא היה הקוצר היחיד, שבא לאסוף את יבול הדמים. בהגיעו לשדות בראזיל, נתקל בשליה של אגודת-ישראל, יהודה מאיר ("הרב האדום") אברמוביץ.

חבר מועצת עירית תל-אביב שיוס בשעתו את רעיון שפת-הים הנפרדת לגברים ר' לנשים. אברמוביץ סבר כי סינקביץ אוסף את הכסף המגיע, בעצם, רק לו. על כן שלח מכתב דחוף למוסדות המפלגה. זו לא היססה: כבוד הישיבה במקומו מונח אך המפלגה קודמת. אל סינקביץ שוגר מכתב דחוף המצותה עליו לחזור לארץ.

סינקביץ קיבל את המכתב בראש-השנה. הוא פתח אותו, קרא את תוכנו. חמתו עלתה בו, בערה כאש בקרבו. כעבור כמה שעות תקף אותו שבץ-לב, והוא החזיר את נשמתו לאלוהים.

כשנקבר בארץ, הלכו כל גדולי מפלגתו אחרי ארונו. איש לא הזכיר את הנסיבות המיוחדות שקצרו את הקציר. כשפשטו השבוע שמועות על נסיבות אלו הגיב עליהן הרב איציה מאיר ליון בחריפות. הרב, המקורב לחסידי גור — אשתו נאטל ה יאבת האדמו"ר" האחרון מגור ואחותו של האדמו"ר הנוכחי — קבע במפורש וב" תוקף באוני כתב "חטולם הזה": לא ידוע לי דבר על מכתב מעין זה. הרב סינקביץ היה ידידי במשך 40 שנה."

פשעים

דוד עשיר מהקיבוץ

בין באי הבית ברחוב הירקון 78 (לשעבר "הבית האדום") בו שוכנים משרדי איחוד הקבוצות והקיבוצים, היה גבי סבר ידוע כאיש שופע המור וחביב-הליכות מאין כי מוה. אם כי המשכורת הניתנת על-ידי ה" איחוד לשליחיו בעיר היא צנועה מאד, ומ" חושבת רק לכיסוי הוצאות הקיום היסודי ביותר, הרי לגבי סבר לא היה שום כיבוד יקר מדי. לעתים קרובות מאד היה מזמין את החברות העובדות במשרדי ה" איחוד לתיאטרון, לקולנוע ולבילויים אחרים. כשהוא קונה תמיד את הכרטיסים היקרים ביותר ומפזר כספים על ימין ועל שמאל.

הכספים השופעים מכיסו של סבר עוררו לא פעם את תמיהת חבריו, כולם שליחי קיבוצים הנאלצים להקפיד בתקציבם. אולם סבר הסביר כי הוא מרויח את הכסף ב" עיסקות בולים, אותן הוא מנהל על-פני ה" עולם כולו באמצעות התכתבות. לאחר ש" עות עבודתו בקרן איחוד הקבוצות והקיבוץ ציט, המוסד הכספי המרכזי של תנועה התי" יישוביתית זו.

הבולאי התבלבל. איש לא העלה כל חשד נוסף, אף לא כאשר ביקש סבר את חבריו בקיבוץ מעיין-צבי כי יאשרו לו חוס" שה לשלושה חודשים לנסיעה לשווייץ. הוא הסביר כי בולאות עשירה בציריך, שאתה עמד בקשרים, הזמינה אותו לבוא לביקר על חשבונה, ואף שלחה לו את הסכום ה" נחוץ לכיסוי ההוצאות. החופשה המבוקשת אושרה ללא קשיים באסיפת הקיבוץ.

שלושה החודשים חלפו, ועדיין לא צץ כל חשד כלפי סבר. אולם לא כן חשב האיש עצמו, שבילה בינתיים את זמנו בשווייץ. בהגיעו כי תוך הזמן הנה נתגלה הבל, כתב מכתב לאשתו בקיבוץ וסיפר לה כי למעשה באו כספיו ישר מן הקופה של קרן האיחוד, ממנה לקח במשיכה סכום של 40 אלף ל"י, תוך כדי סיסטוש כל העיקבות. הוא הוסיף וכתב, כי אינו מרגיש את עצמו ק" שור יותר לא אליה, לא אל המשק ולא אל הארץ, וכי יש בדעתו להישאר בשווייץ.

סבר הסביר. בבית שברחוב הירקון 78 עוררו החושות סערה. בדקת החשבו" נות הוכיחה כי הפעם לא שיקר סבר, וכי הסכום שעליו מסר חסר בקופה. באסיפת החברים של קיבוץ מעיין-צבי הוחלט לש" לוח לשווייץ את קיבוצי חיינסקי, אחד החברים המרכזיים ורבי-ההשפעה במשק, כי די לשכנע את סבר לחזור בו ולחזור לארץ, על מנת לעמוד למשפט.

שליחותו של חיינסקי עלתה יפה. הוא הצליח לעורר את המצפון הקיבוצי ה" שן בלבו של סבר, שחזר מרצונו לישראל כדי לעמוד לדין מלילי.

בינתיים פתחה כל הפרשה פצעים נושנים. חברי קיבוץ קיסריה, שאליו השתייך סבר עד לפרישת החלק המפא"י והצטרפותו ל" מעיין-צבי, נזכרו כי גם בקיסריה נמצאו "איסורים" בקופת המשק לאחר התקופה בה שימש סבר כניזכר. באין בוליס, סען אז סבר כי אין זה אלא נסיון של חברי הבלתי-מפא"י בקיסריה להשמיץ את חברי מפא"י ולגולל עליהם עלילות-שחא.

** אדמו"ר (מתחרז עם תדמור), קיצור של אדונו"רסורניובנו, התואר של ראש כת חסידים.

אפילו נחום סמלמן בו הבקיע את שער הכדורגל של ברית צות, לא זכה לאה חמה ולתודה כה כ" כפי שזכתה לה בש חולף החיילת איל

"משכני לה בשערות!" יעצו החיילים הצופים בצד, לשתי הבנות הנאבקות על הכדור. למרות הליגלוג לא היו פגיעות.

גן עדן לצלמים. יותר מכולם נהנו מהמשחק הצלמים שהופיעו במספר העולה על מספר ה כשהם מתרוצצים ומשתדלים להנציח צילומים מזוויות סקסיות שונות, של שחקניות ה

כמעט כמו חודורוב, אבל יש להיזהר מפגיעות הכדור. פסיה היימן (19), מגינה על שער קבוצת חבצלת מול צללי תריסר הצלמים, שעסו עליה מכל צד. להערצת

סובסקי, הנראית בתמונה זו, נישאת בידי מעריצים. היא הבקיעה את שער הי נצחון במשחק הכדורגל הי פומבי הראשון בישראל, בו השתתפו נשים בלבד.

ביום בחרת המועד ה כה זשית, דע הי קר

תצוגת רגליים. י"א כדורגלניות קבוצת דרור, בפתיחת התחרות הכדורגל בינן לבין קבוצת בנות חבצלת, הן הוכיחו כי אין דבר העומד בפני הצבריות. אפילו משחק גברי.

רגע מרתק במשחק החיילות. חלוצת קבוצת דרור מנסה לפרוץ את הנגד בנות הקבוצה היריבה. משחק החיילות הצטיין במהירות ובעצמה שלא היתה מביישת קבוצות זכריות רבות.

זה היה ביום הספורט המ סורתי שערכו חיילי השלישות הראשית של צה"ל. בדרך כלל משמשים כינוסים ספורטיביים מעין אלו רק את חיילי היחידה, אינם מהמים משיכה לקהל. הי רעיון להעלות בנות על מגרש הכדורגל נולד בראשו של צלם עתונות, שהחליט כי תחרות ספורטאית בלתי רגילה כזו תהיה אטרקציה מושכת לקהל. וכך הסכה תחרות הנערות לתחרות הצלמים. סוף סוף איזה צלם יחמיץ את ההזדמנות לצלם רגלי נערות חשופות בכל המצבים האפשריים? שני תריסר הצלמים, שעטו על המגרש, עשו בו כבתוך שלהם. באם ניסתה חיילת כל שהיא להתקדם לעבר שער היריב, היה עליה לחצות עשר שחקניות יריבות שלא הרפו ממנה ועוד חומת צלמים שניצבו מולה בכל המכבים. בדרך כלל, במישחק כדורגל "הגון", הצלמים רק יושבים מחוץ למגרש, ומפריעים לצופים היושבים בשורות הראשונות, אבל בהזדמנות היסטורית כזו, נסלו כל המחיצות וחופש העתונות היה מוחלט. הם פלשו לתוך המגרש ולא הפריעו לצופים. הם היו יי עסוקים להפריע לשחקניות.

כאשר הסתיימה המחצית בת 15 הדקות, ואמציה לבקוביץ, מגן הפועל תל אביב ומאמן קבוצת בנות השלישות, החל להסביר לבנות קבוצתו את שגיאותיהן, הראו הבנות יותר ענין בצלמים שסובבו אותן מאשר בהסבריו. אמרה אחת השחקניות, מויעה ורצוצה: "ש יראו הערבים עם מי יש להם עסק!"

אולם גיבורת היום היתה אילנה קוטובסקי, חלוצת קבוצת חבצלת, פתח תקוה שחרחרת וחנינית שהעירה על עצמה שהיא חובבת כדורגל מושבעת.

כמה דקות לפני סיום המשחק, כשהיה נראה כי עוד רחוק היום שבו תבקיע בת ישראל שער כדורגל, פרצה אילנה לעבר השער ובעטה בכדור בעצמה ששייץ גלור לא היה מתבייש בה. הכדור נחקע בקורה, חזר לרגליה ומשם התגלגל בצנעה לשערה של חיילת חיל האוויר משה ריגורצקה.

אילנה נישאה על כפיים, מישהו הבטיח לה מקום בנבחרת ישראל, השמחה היתה כללית. רק אותו חייל ציניקאן מצא שוב ססול בכל העסק: "אתם מחששים שוב צרות עם נטורי קרתא, האז?"

משחק המלכות

"א זה כדורגל או אני גרמושקה" טען במרירות חייל צעיר, שישב בשבוע שעבר ביצע איצטדיון הכדורגל ברמת-גן. ממבט ראשון לא היה נראה בבירור מדוע בחר החייל הצעיר דוקא בגילגול נשמות מוסיקאי זה. שכן על הדשא במגרש הכדורגל למטה היו בדיוק 22 שחקנים כחוק. הם היו לבושים במכנסיים כחולים קצרים ובחולצות אדומות, והתרוצצו אחרי כדור העור במטרה לבעוט בו ולהבקיע את שער היריב. גם זה לא סטה מהנוהג המקובל במשחקי כדורגל. הבעיטות היו ענוגות ואלגנטיות, פגיעות גופניות כמעט שלא היו — הכל כמו במשחק כדורגל למופת.

למרות כל זאת לא נחה דעתו של אותו חייל ממור-מר. "מה הם עושים? מה הם עושים?" שאל בקול רחי דמעות, "זה כאילו שנותנים לנפחים לנגן סימפוניה של בטהובן."

מה שהרגיז את אותו צופה, היתה העובדה שרגלי השחקנים לא היו שפירות ושופעות שרירים, ידיהם לא התנופפו כמהלומות פטישים וראשיהם המתולתלים התחמקו ממגע הדוק עם הכדור. בקיצור היו אלה נשים. צעירות ישראליות ענוגות וחייכניות שהחליטו להוכיח כי רגליהן לא נועדו לנוי בלבד, או לסתם תצוגה בתחרויות יופי.

ליום. כדורגלניות קבוצת חבצלת נועלות נעלי התעמלות, זוכות ופים כשהן מוכיחות שרגליהן לא נוצרו לנוי ולעקבים בלבד.

נשיקה למבקיעת השער. אילנה קוטובסקי, מבקיעת שער הנצחון, זוכה לנשיקות חברותיה לקבוצה בלהס כמעט גברי.

במדינה

דרכי אדם הלב השרוף

לפני שבועיים, ניסתה בחלה עכודי לי-
הצית את באר המים של מושב גבעתי,
בדרום, היא נעצרה ושוחררה בערבות.
מה דחף את העולה החדשה, אם לשמונה
ילדים, לעשות את צעדה המוזרזת הודעת
המשטרה היבשה הסבירה רק כי הדבר בא
„כתוצאה מהפסקת המים במשקה, עלידי
הועד“.

בפי בעלה, אליהו עכודי, היה הסבר א-
נושי יותר:

„מיד כשבאנו ארצה מעיראק, ב-1950,
יצאנו למושב פטיש בדרום. שם נאבקנו
קשה עם הסבך ועם חוליות המסתננים ש-
ביקרו אותנו ועם נותני העבודה. כלילות
שמרנו.“

כתוצאה מהמצב הרע ששרר אז, יצאו
רוב המשפחות להפגנות בירושלים ועזבו
את הפקום. אבל אני אמרתי: איפה שאני,
זאת מדינתי — מדינת ישראל — ומכאן
לא אוזן. שמרתי עם שבוע המשפחות שגש-
ארו בכל המושב עד שקבלנו הוראה ל-
עבור למושב גבעתי.

עקרו לי עין. הגעתי עם המשפחה
למושב החדש וגם פה המשכתי בחיים ה-
קשים לבנין הכפר. התחלתי בעבודות חפיר
רה, בבנין הבתים, ובכל עבודה שהציעו.
ובלילות שמרתי. עד שחליתי בעיניים ואחרי
ניתוח קשה בבית החולים, שנסתיים ב-
עקירת עין ימנית, קיבלתי תור לניתוח ה-
עין השנייה.

אחרי המחלה הזאת איבדתי 90 אחוז
מהראיה שלי. במצב מיואש חזרתי למשק.
החפירה שהייתי עושה אותה יום יום בש-
ביל רשת המים בכפר יותר לא יכולתי ל-
עשות.

המשפחה הגיעה למצב נואש של רעב
וחוסר אמצעים. אז החליט ועד הכפר לספק
לי לחם וחלב עבור הילדים הזועקים.
לא רציתי להיות עומס על גבם של חב-
רי הכפר והחלטתי לזרוע משהו. אמצעים
לא היו בידי. קיבלתי הלוואה דרך השוק
הסיטוני בתל-אביב והתחלתי לעבד את
אדמתי — כי עובד אדמתי ישבע לחם.
הילדים שלי עזבו את בית הספר כדי ל-
עזור לי, כי אינני רואה כלום וכל העבור
דוה עושים מאור בן 10 וסמירה בת
12. וכתוצאה מזה, קצת התחלתי להת-
קיים בכבוד ולא הצטרכתי שוב ללחם וה-
חלב שנתנו לי פעם.

אז ירדתי לסידור הניתוח בעין השנייה,
אשר איני רואה בה. הלכתי לועד ואמרתי:
תקחו כל מה שיש לי בשטח, רק תחזירו
את ההלוואה שקיבלתי מהשוק הסיטוני,
אבל הועד לא הסכים. נסעתי לתל-אביב ל-
בית החולים. בבית היו הילדים מגיל 12
ועד שנה. אשתי נעדרה גם היא מהבית.
אז באו חברי הועד והפסיקו את המים.
כל מה שהיה לי בשטח נשרף. 10 דונם
זורעים נשרפו כולם, בתוכם שני דונם מ-
לפפון, קטיף ראשון. אני הפסדתי בפעולה
הזאת בערך אלפיים לירות ואחם כל ה-
תקוה שלי להתקיים ולהתפרנס בכבוד.
עכשיו, אחם מבינים למה אשתי הלכה
לשרוף את הבאר? כי הם שרפו את לבה
ולב הילדים שלה!

דרכי חיים

ישראלים בוכר

אחרי שאורי קיסרי פתח, מעל דפי הארץ,
ביוכוח על התנהגותם של ישראלים בוכר,
לא חסרו בעלי הוכחות. אחד מהם היה
אורח חיפאי, שסיפר, במכתב למערכת, את
הסיפור המשעשע הבא:

יום אחד ביקרנו בבלנהיים, בארמון בו
נולד צ'רצ'יל. בסוף הסיור הציעו לנו כי
ניכנס לגן הארמון כדי לנוח ולשתות כוס
תה.

היה עלינו לעמוד בתור. כי זרם המבק-
רים היה גדול מאד, אבל אחרי שקיבלנו
ספל תה אנגלי עם כריך ישבנו ליד שולחן
בגן הנהדר עם מדשאות ומזרקות.

לד שער היציאה היתה התקהלות, ומתוך
סקרנות נגשנו כולנו לראות מה שם. ראינו
כי על שולחן היה מונח ספר אורחים גדול,
ובו יכול כל אדם לרשום הערה או כל הד-
רשמות שהיא. בין כל דברי ההערכה וההלצות
הנחמדות נתקלתי פתאום בשתי שורות כתו-
בות עבריות, ומיד קראתי: „הו, כאן כתוב
משהו בעברית!“

כולם בקשו כי אתרגם להם את הכתוב.
המלים היו: „האם היה הכרחי לעמוד בתור
זמן כה רב על מנת לקבל ספל תה עלוב?
(חתום) גבעת כרמל, ישראל.“

עשו כנסת 6

אל תתיאש...

יפאווה בע"מ

אל תזניחי את הופעתך!

התחילי בטיפול בעוד מועד

- טיפולים בפנים עם שיטות חדשות ביותר.
- הרזייה מהירה בכל חלקי הגוף בשיטה אמריקאית.
- מוצרים קוסמטיים.

סלון תמירה תל-אביב

רחוב שינקין 26, טל. 62417

בתערוכת תעלה אצטדיון „המכביה“ תל-אביב

במסגרת „תערוכת התעופה“

י ת ק י י מ

נשה בחירת מלכת אויר

במוצ"ש 13.10.56 בשעה 21.00

- תכנית אמנותית
- תזמורת מובחרת
- סרטי תעופה
- לונה פרק תעופתי
- הפתעות
- הרשמה לטיסות ארקיע בשמי הארץ
- בחירת מלכת האויר

אצטדיון מכבי ת"א ע"י תחנת רדיו 6
אוטובוסים מס. 4 ומס. 6

כרטיסים בתל-אביב: בקופת התערוכה
לקבוצות מאורגנות הנחה

הרשמה:

תערוכת תעופה ת"א: טל. 23160

חיפה: „גלוב“, שרות נסיעות בע"מ, ככר כיאט
ירושלים: „גלוב“, שרות נסיעות בע"מ, מלון המלך וד
נהריה: „גלוב“, שרות נסיעות בע"מ, רח' וייצמן

על מנת לאפשר לאזרחי המדינה לעמוד מקרוב על טיב השרות
והבידור הניתנים אצלנו, אנו נותנים במשך חודש אוקטובר

יום אחד חנם במלון הנשיא לכל המתארח בו יומיים

בכל ערב תזמורת ריקודים ותכנית עד אור הבוקר
עם הזמרת האיטלקית חביבת הקהל אנה מריה
נא להזמין מקומות מראש. טלפונים: 4428/4429/4420/4473/4474.

סופרו של הניו יורק טיימס, שטס מיש-
ראל לקפריסין, הודיע לעיתונות כי הרמט"כל
מושה דיין פיקד אישית על הפשיטה על
חוסאן ואף היה קר
רוב להיפצע, כאשר
התפוצץ בקירבתו פי-
גורמגמה, שפצע ש-
לושה חיילים. ה-
סופר טען גם כי
ראש הממשלה ר-
שרהבטחון דוד
בן-גוריון הביע
את אישביעת רצו-
נו מפויוותו של
הרמט"כל... בי-
טוי חדש נוצר בי-
חיל-השריון מאז נת-
מנה אלוף חיים
לסקוב למפקדו:
"מלסבים אותנו!"
... בשעת הדיון
במועצת הבטחון על
בקשתה של ישראל
לצרפה לדיון ב-
שאלת הסואץ (ש-
נדחתה), לא מצא לו
שגריר ישראל כי
ארצות-הברית אכזב
אכן מקום ישיבה,
הוא נאלץ להאזין
לדיון כשהוא עו-
מד ליד הדלת...
בועידת תנועת ה-
חרות שהתקיימה ה-
שבו, בלס בהיעדר
רו מי שהיה חבר
הכנסת השנייה מי-
טעם חרות, המשו-
רר אורי צבי גי-
רינברג... מנ-
היג התנועה, מי-
נחם בגין, הסי-
ביר בדבריו בועידה
מה פירוש הסכם צ-
באי הדדי בין יש-

לעברית. כל תלמיד נשאל אם הוא מסכים
לשינוי, מילמל באי-ברירה: "כן, המורה!"
אחת התלמידות ברשימה היתה חיה נויברג
("הר חדש"), ששמה הפך להררית... תק-

מריה פליקס לפני ואחרי
מסעמי צניעות

לטה המכיל את הרצאת בעלה המנוח על
בתיכנסת עתיקים, אותה נשא בפני כינוס
החברה לידעת הארץ זמן קצר לפני ה-
התקפה הרצחנית.

★ ★ ★

עתונים ישנים וחדשים

ח"כ הפועל המזרחי יצחק רפאל עשה
השבוע מאמץ מגוחך לסתור את טענת ח-
עולם הזה כי ספרו על תולדות החסידות
אינו בעל ערך מיוחד. בכמה עיתונים הו-
פיעה לפתע מודעה חדשה על הספר (ש-
יצא לאור לפני 12 שנה) ובה קרעי ביקור
רת מהעיתונות המשבחים את הספר. פרס
קטן: מחצית העיתונים המצוטטים במודעה
כבר אינם קיימים מזה שנים רבות... ח"כ
מקי ד"ר משה סנה החל לפרסם בקול
העם מאמרי תשובה לפובליציסט המסתורי
של זבר ס. ש. יריב, כשהוא חותם ע-
ליהם בענוה בשם "יריב של סבא"...
כוכבת הקולנוע מאריה פליקס עברה
טיפול יסודי לפני שהגיעה אל לוחות ה-
מודעות בתלאביב: יד דואגת הלבשה את
חמוקי גוה העירום בחלוק שקוף, מסעמי
צניעות.

רית נוספת שסופרה עלידי חיה: בסלחיויה
הצרפתית נשאלה "כיצד מנהלים אהבה בי-
ישראל?" וגרמה לתדהמת רבבות הצופים
כשענתה: "הדבר הראשון שהבחורה בישראל
אומרת לבחור הוא — בלי ידיים!"...
בן-הזקונים של שחקן הבימה אהרן מס-
קי, יובל בן ה-3, יודע לזהות את יציר-
תיהם של 14 ציירים עתיקים ומודרניים,
בעזרת קובץ של ספרי אמנות קטנים שנית-
נו לו במתנה מהוריו... עיתון גרמני
סיפר, כי בשעה ששהה פרופסור מארטין
בוכר בהאמבורג, ניגשה אליו גברת צע-
רה וביקשה ממנו שיסביר לה את ההבדל
בין המושגים הפילוסופיים "זמן" ו"נצח".
ענה לה בבובר באדיבות: "גברתי, אפילו ה-
ייתי מוכן להקדיש את הזמן הדרוש כדי
להסביר לך זאת, יעבור נצח עד שתב-
גי... מועצת פועלי חדרה רשמה לא
מומן את המשורר דוד שמעוני בספר-
הזהב של הקרן הקיימת לישראל. בשעת
מסירת התעודה, אמר מזכיר מועצת הפו-
עלים משה רפפורט: "אילמלי הבאלאדה
היער בחזרה, לא היה איש יודע על חזרה".
השיב שמעוני: "אילמלי חזרה לא הייתי
יכול לכתוב את היער בחזרה. אך מאז ועד
היום נשתנו דברים רבים: היער של חזרה

ראל לארצות-הברית: "גניח שמכסיקו תח-
ליט לפלוש לארצות-הברית וצבאה יגיע עד
לשערי וואשינגטון. במקרה זה, תשלח יש-
ראל גורד או חטיבה לארצות-הברית ולא
תחזיר אותם עד שיגורש הפולש המכסיקאי
האחרון אל מעבר לגבול"... בסיום ה-
ועידה, שיבח בגין את יושבי-הראש של
ישיבת הנצילה, עסקן חרות בירושלים
צבי לבנון, והכריז בחגיגות: "יש לנו
כבר מועמד מתאים כיושב-ראש הכנסת, כי
אשר נקבל את השלטון". אך כעבור רגע
חזר בו והוסיף: "לא, גם כאשר נקבל את
השלטון ישאר יוסף שפרינצק יושב-
ראש הכנסת"... אגב, שבוע האחרון
לפני חידוש מושב הכנסת, דחה שפרינצק
את הזמנתו של סניף מפא"י ביפו להפסיק
את חופשתו ולבוא להרצאה. נימוקי: "עלי
לאגור כוח מול כוחם של 119 הח"כים
העומדים להסתער עלי."

★ ★ ★

קרח כאן וכאן

השבוע גילתה חיה חררית כיצד קיב-
לה את שמה ההולך לפנייה. בהיותה בת 9
נשל מורה כיתה לידו את רשימת התלמי-
דים, ותירגם תוך שעה את שמות כולם

פסוקי השבוע

- קצין המשטרה המפוסר זאב שמיינברג, על הפרשה הציבורית שהתלקחה סביבו: "זה סיפור די מעניין, אבל קשה להיות הגיבור הראשי."
- ח"כ חרות מנחם בגין, בועידת מסלגתו: "המדיניות של בן-גוריון מתקדמת אחורה: במקום שלום הוא הצליח להשג הפסקת אש. אבל מה שחשוב לבן-גוריון הוא שיגידו לא, הפסיקו את האשוי, אלא, הפסיקו האשוי"
- ח"כ חרות יוחנן באדר, כשנשאל כיצד הוא מתייחס להערות של בגין, לפיה הוא עתיד להיות שר-האוצר בממשלת חרות: "כבר הזמנתי אצל מהנדס תוכנית לדירת-שרד."
- שר-הבריאות ישראל ברזילי, בתגובה על הועידה: "בגין על במת הבימה — זהו האיש הנכון במקום הנכון."
- שר-הדואר ד"ר יוסף בורג, בנוסח באחד מפקידיו: "בדואר נחוצים אומנם בולים, אך לא בוליעץ."
- מנחם אחודת-העבודה יצחק טבנקין, ערב

ה
ס
כ
ו
ו
כ
ר
ס

בנק א"י
לדיסקונט
בע"מ

בית ספר לנהגות
"החץ"

בהדרכת אברהם כהן
ת"א, רח' מנדלי 6,
מעכשיו גם שעורים
על וספה

אויבי הנער

מחלות המין

מאת הד"ר מרדכי זידמן

ספורט

מסעות

פוצ'יר וע'ם בסוקי

הספורטאים הישראליים הראשונים ש' הופיעו על אדמת יפאן היו ללא ספק חמשת שחקני נבחרת ישראל בכדורגל, שמ'ר לאחר תום משחקיהם בהונג קונג מיהרו להצטרף אל קבוצת האם שלהם, הנמצאת בארצות הברית.

על ביקור קצר, בסוקי, לפני מסע ה' כשלונות והנצחונות של "מכבי" תל-אביב באמריקה, כותב יוסטס מרימוביץ, כתב "העולם הזה".

לאחר חודש של שהיה בהונג קונג, התחיל המזרח דוקא למצוא חן בעינינו. עשינו חכניות למסעות וביקורים בסוקי ובהונג קונג, בדרכנו לניו-יורק. אולם בגלל אי הב' נה בין חברות התעופה, ובגלל הכרטיסים שלא הגיעו בזמן, השתבשו קצת התכניות.

נאמר לנו שנשהה בסוקי שעה אחת בלבד, האכזבה הגדולה חיכתה לנו כשהגענו למקום, אחרי שמונה שעות טיסה נוחה. הסבירו לנו שבגלל תקלה בלתי צפויה מ' ראש, נצטרך להיות בסוקי לא שעה אחת אלא עשר שעות. הם ביקשו את סליחתנו על התקלה המעצבת. מרוב צער, שכחנו לשאול אותם מה הגורם לתקרית איננה זו.

בשדה התעופה חיכה לנו אמנון יוחנן, מעובדי הצירות הישראליות במקום. ומבין שהשהיה בסוקי היתה על חשבון חברת התעופה שגרמה לכל המאורע המעצב, ביקשנו שיביא אותנו לבית המלון המפואר ביותר בעיר. חיכך לבואנו הוזמנו במלון ארוחה יפנית שכבר הספיקה להתחבב עלינו בהונג קונג. אני חושב שבמלון השרון יותר קל להשיג ארוחה יפאנית מאשר במלון מרוצני בלב סוקי.

הודיעו לנו שיש להם רק מאכלים מערב' יים. הקמנו שערוריה הגונה, ומטבח המלון הכין במיוחד עבורנו מאכלים יפאניים. הארוחה מורכבת כולה מאורז ודגים, ואי אילו סרטנים לקינוח.

העיקר: להתרחק. כעבור שעה קלה, כבר ידעה כל סוקי, על שמונה מליון תושביה, הישראליים הגיעו. נציגיה של ה' מושבה הישראלית במקום, משפחות צב' ריות צעירות, באו לקבל את פנינו. הם לקחו אותנו לסניור קצר בעיר. חיפשנו ב' משקפות את הבתים היפאניים הטיפוסיים, המצויירים בכל הצירות היפאניים. במקום זה מצאנו מגר' שחקים שברדכי לא היתה מתבייש בהם. אורות הניאון וה' פירוטובת יכולים בקלות לסנוור את כל האורח פאריס, לונדון, ניו-יורק וכל השאר. בשעות שלפנות בוקר, העיר שוקקת חיים כמו שוק הכרמל בערב שבת.

הדבר הראשון הכולט אצל היפאנים הוא שהם אינם טובלים אמריקאים. זרים אחרים, כולל ישראלים, הם עוד טובלים. אולם לעולם אינך יכול לדעת מה פשר החיך הלבבי של יפאני מחיך אליך. שני בתור עומד אצל היפאנים הנקיון. יפאני שלא נמצא חצי החיים שלו בתוך אמבט אינו יכול כלל להיקרא בשם זה.

חוץ מזה, מספר הבאים ומעדוני הלילה בסוקי הוא כמספר הכולל של הבנינים בתל-אביב, כולל שכונת התקווה ומעברת חולון. המזרח הוא, שאם בכל מקום אחר בעולם ממלאים זרים ותיירים את מקומות הבילוי, הרי בסוקי רוב המבלים הם יפא'ניים.

עשינו ביקורת קצרה בכמה מועדוני לילה. ראינו שדעתן של הרקדניות היפאניות על בעיית התלבושת מודהה לחלוטין עם דעת חברותיהן הפאריסאיות. אבל אצל היפאניות זה יותר בול. תמורת המחיר הזול אתה חייב להשיב בהתנהגות מנומסת ומוסרית. צביטות אסורות, אחרת לא תזכה אפילו ב' חיך.

בכמה מועדוני לילה חשבנו שעומדים גם לעשות אותנו רקדני עירום. הכריחו אותנו בכניסה לחלון את הנעליים ולהסיר את הבגדים. נשמנו לרוחה כשנתנו לנו נעלי בית וחלוק מהודר. וכך התישבנו לאכול.

אחרי סיור כזה מוכרחים ללכת למרחץ. היפאנים כל כך רגישים לנקיון, שלא איכפת להם בכלל עם מי הם מתרחצים. בתי ה' מרחצאות הם לגברים, נשים, ילדים וזקנים יחד, ללא הבדל מין, גזע או לאום. אחר

ספרים

פרסומת

ספרים וספרות

כל עיתון אמריקאי המכבד את עצמו, מפרסם במדור ביקורת-הספרים שלו מדי שבוע טבלה סטטיסטית המציגת אילו הם הספרים שזכו להיקנות במספר הרב ביותר עלידי קהל הקוראים. ספרים הנובים להיכלל ברשימה נחשבים לרב-מכרים (בסט-סלרים), והמצליחים ביותר הם כמובן אלה המצליחים להישאר בראש הרשימה, או לפחות בתוכה, למשך זמן ממושך.

לפני שנתיים החליט המדור הספרותי של הארץ להתחיל בפירסום טבלה חודשית ראשונה ממין זה בארץ. החומר סופק על-ידי הסוכן לספרות גאפ ברודרד והיה מבורס על מספרי המכירה של תריסר חנויות ספרים בחמש ערים בארץ.

היו שעירערו על מידת המהימנות של הטבלה. בארצות-הברית מבוססות הטבלאות על שיטת-חישוב מסובכת, המבוססת על מידגם סטטיסטי של מקומות מכירה, ה' לית של דיוק. בישראל אין כמעט שום ספר הנמכר ביותר מאשר מאות אחדות של אכסמפלרים לחודש, וכל אחת מן החנויות מוכרת איפוא רק ספרים בודדים. העובדה ששניים או שלושה אנשים העדיפו לרכוש ספר מסוים בחנות זו או אחרת יכולה ל' שנות מיסודה את טבלה "על אלה הספרים רבו הקופצים", כפי שנקרא המדור בהארץ. רק בפרס אחד לא טעתה הטבלה מעולם: כל ספר שיצא בהוצאת שוקן נכנס מיד, ובצדק לרשימת הספרים מרובי-הקופצים.

גם פה גם שם. בחודש שעבר, לאחר שהארץ סירב לשלם מחיר גבוה יותר לבר' דור בעד עריכת הטבלה (75 ל"י), נעלמה הטבלה מעל דפי המדור הספרותי של הארץ וצצה מחשו במדורו הספרותי של מעריב. שנינו המקום הביא גם לשינוי מול (של הספרים): ספרי הוצאת שוקן איבדו פתאום את תפוצתם הגדולה, המזכה אותם במקום-כבוד בטבלה, ובמקומם תפסו את המקומות הראשונים הספרים שהופצו על-ידי מעריב בין קוראיו.

אלה שהארץ לא חיחר ללא קרב. השבוע שבה והופיעה הטבלה מעל דפי, כשהיא ערוכה ללא השתתפותו של ברודרד ונושאת כותרת חדשה: "הספרים שנקנו ביותר" השוואת שתי הטבלאות, של הארץ ושל מעריב, היתה מאלפת ביותר:

● הספרים סטלה, לוח חאזהבים, האדום והשחור, פתחי לי אחותי, ותולדות האמונה הישראלית נרשמו עלידי מעריב בין הספ' רים הנמכרים ביותר אך לא הופיעו כלל בטבלת הארץ.

● לעומת זאת, מנה הארץ בין הספרים הנמכרים ביותר שבעה ספרים שאינם מופיעים כלל בטבלת מעריב.

● רק לגבי ספר אחד ויחיד הסכימו ביניהן שתי הטבלאות על מקומו בתוך סולם המכירה.

● הספר הודו של עורך מעריב המנוח ד"ר עזריאל קרליבך תופס ברשימת הספרים שאינם ספרות יפה במעריב את המקום ה' ראשון. בהארץ מגיע לו המקום השלישי בלבד.

● הספר כי האדם אינו כוזב איננו מופיע כלל בטבלה של מעריב, אך הוא תופס מקום כבוד בטבלה של הארץ. מחברו הוא, אגב, ד"ר יעקב הורביץ, עורך המדור הספרותי של הארץ.

חדש וקריא

ספר להורים

ספר להורים (מאת אנטון סמיונוביץ מאקארגנו, ספריית פועלים, 344 עמ') — שפע של ספרים מרתקים על יחסי הורים וילדיהם, מפי מחבר הפואמה הפדאגוגית. כל סיפור מלחה מסקנות מדעיות ומוסר השכל. אחדות מן המסקנות: על ההורים להמנע מניפוז המשפחה על-ידי גירושם נמהרים; אסור להם להסתפק בבנים יחידים, אשר סופם לגדול כנסיכים עריצים ואנו' כיים את יחסי ההורים והילדים יש להש' חית לא על עריצות, או רכרוכיות, אלא על כבוד הדדי, לפי מיטב המסורת של "כבוד את אביך ואת אמך" מן הראוי לציין ש' בשעת היכבט הספר, היה בדעותיו של מקרקו משום פגית עורף לעיקרי החינוך שרחחו או ברוסיה. מיעד לכל הורה ו' מורה, גם ללא-סוציאליסטים.

שטוחות-עגולות
20 סיגריות 320 פרוטה

קורסים לשפות

בבית הספר לשפות "קדימה", בן יהודה 74, תל-אביב טל. 20314 אנו פותחים כתות בוקר וערב חדשות כוללהן: (1) עברית אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות; (2) אולפן לאנגלית ללימוד מרכז ומהיר; (3) קבוצות מיוחדות לאנגלית וצרפתית לתלמידי בתי ספר יסודיים ותיכונים. פרטים והרשמה מ"9—12 לפנה"צ, 4—9 בערב (פרט ליום ו').

ספרית פועלים בע"מ

תל-אביב, רחוב אלנבי 73, טלפון 3865 — 66175

בשנת תשט"ז

הופיעו ספרי מקור:

ספר השומר הצעיר

מ. תלמי: השאלה הלאומית והמציאות היהודית בימינו.

ד"ר ר. מאהלר: דברי ימי ישראל, כרך ג', ד'.

ד. כנעני: בינם לבין זמנם.

מ. רות: תורת הגן.

אורלוגין מס' 12.

מ. שמיר: מלחמת בני אור (מחזה).

ל. גולדברג: בעלת הארמון (מחזה).

א. אורלובסקי: חיילי עופרת.

נ. פרנקל: שאול ויוהאנה.

נ. שחם: אבן על פי הבאר.

סוגיות, קובץ מאמרים — בשיתוף עם גבעת חביבה.

ש י ר ה

אל. גרנות: ההולכים בלילה.

א. אלמוג: אביב עצבת ביהודה.

ט. כרמי: שלג בירושלים.

אפקים — במה לחינוך ותרבות

הקץ לשומן!

ללא תרגילים, ללא מאמץ
מכונות פלא חשמליות
מעתה גם לגברים
בהנחלת רפאל הלפרין

"טרקלין ונוס"

תל-אביב

רחוב ריינס 5, טלפון 23104

חיפה

הר הכרמל, ככר המגדל 10
(ליד מגדל המים) טלפון 82688

ירושלים

בנין קולנוע ציון, טלפון 4705

תחת השנחה רפואית מעולה

כל העתונות מהללת את ההצגה

אל תרחה את בקורך ווו

בלט רביו על קרח

U.S.A. ICE PARADE 1956

הצגות ערב: 6.45 ו-9.15 (כימי ג' וח' רק ב-9.15)

הצגות יומיות: כימי ג' וח' ב-3.30 אחח"צ

אוטובוסים: מהתחנה המרכזית — 42, 51, 54. מן הצפון — 22, 62 ושירותי מוניות.

כגמר תהצגה אוטובוסים מיוחדים מן הזירהטרון לכל הכיוונים.

הסיבה עצמה.

כוכב הקבוצה הישראלית הוא בחור נמוך קומה, הידוע בעולם הספורט בכינוי "לר הגדול". מלבד היותו עובד השגרירות הי קנדית, לו ורדון הוא זורק כדורים בסד עליון. מהירות זריקתו כה גדולה, עד ש לפעמים אפילו החובט של קבוצתו אינו מספיק לקלוט את הכדור. חבריו נשבעים שלו הוא זורק הכדורים הטוב ביותר ב מרחב.

גם ג'ון דיואי, מנהל הקבוצה, הוא עובד השגרירות הקנדית. מלאכת הנהלת קבוצת כדור הבסיס, אינה קלה כלל וכלל. מאחר שמחצית חברי הקבוצה נמנים על עובדי אל-על, הם נמצאים יותר באויר מאשר ב אימונים. כך, למשל איש הבסיס הראשון של הקבוצה הוא הטייס הראשי של אל-על. ממש לפני תחילת המשחק הוא היה נאלץ להמריא לפאריס ובקושי נמצא לו ממלא מקום — במטוס, לא על המגרש.

"אתה הורג בסדר!" חברי קבוצת תל-גנים לובשים תלבושות אדומות-לבנות ונוע-לים נעלי טניס. מאחר שרובם אינם עוד צעירים ביותר, הם משתמשים בכדור רך, במקום הכדור הקשה המקובל במשחק כדור בסיס.

קהל הצופים, שהיה מורכב כולו ממש-פחות אנשי הסגל הדיפלומטי וילדים יש-ראליים, החלה בהמשחק לא פחות מאשר במשחק כדורגל בעל חשיבות. אולם הקרי-אות שנשמעו על המגרש באנגלית, יהו בעיה קשה לגבי שחקנים לא אנגליים, ש יצטרכו לתרגם לעברית קריאות כמו: "עשה אותו קשה, ילדו" או: "אל תיתן להם לצער אותך, אתה הורג אותם בסדר גמור!" הפ ליא בצעקותיו דוקא האב אובריאן, שחני-כיו היו ודאי מסמקים לשמע שפע מילותיו העסיסיות.

כאשר נסתיים המשחק בנצחון הישרא-ליים, מיהרו המלחים האמריקאים להאזין למקלטי הרדיו, בהם הועבר שידור משחק

כך עוד מתפלאים שהם השחיינים הכי טובים.

רצינו גם להתעניין קצת במצב שאר ענפי הספורט שלהם. וכיון שהיינו חמישה, הציע שיע שנשחק כדורסל נגד הישראלים במקום, שגם הם יכולים בקושי רק להרכיב קבוצת כדורסל. אבל החלטנו לשמור את הכוחות לסן פרנציסקו.

ארץ הנפלאות

לשחקני מכבי תל-אביב, טמן המסע ב-ארצות-הברית כמה הפתעות משעשעות:

● בפתיחת המשחק בפילדלפיה, הוש-מעו הימנוני ישראל וארצות-הברית על גבי תקליטים, תקליט התקווה כלל את כל בתי השיר ואלפי הצופים נאלצו לעמוד דום רגעים ארוכים, שעה שביט אחרי בית של השיר העברי בקע מהמרקול. לבסוף הופיע בעל יומה שהפסיק את המנגינה באמצע.

● בבוסטון, נהגו השחקנים האמריקאים להתהלך כל כמה דקות כמו במשחק כדור-סל.

● כדי לא להרגיז אף אחת משתי ה-מפלגות הגדולות, היה נפתח כל משחק בבקיעה של המועד הרטובליקני המקומי, ומתחדש לאחר המחצית בבקיעה של ה-מועד הדמוקרטי.

כדור בסיס

חובטים, תופסים, רצים

כאשר נפתחה השבוע בניוירוק המערכה על אליפות העולם במשחק הכדור-בסיס, לא השתתפה בה גם קבוצה ישראלית אחת. אף על פי כן הוכיחה ישראל, דוקא בשבוע זה, שהיא מהוה גורם שאין לזלזל בו בענף זה.

הוכחה ניתנה כאשר גברה קבוצת חובבים מקומית על נבחרת שתי משחיתות אמרי-קאיות, שהטילו השבוע עוגן בנמל חיפה.

שחקני הנבחרת וירידה יפאנית בבית-מרחץ במקוין*

מה הפלא שיוזעים לשחות?

כדור הבסיס במסגרת אליפות העולם בין הדוגגרים מברוקלין והיאנקיס מניוירוק. לאזכרתם, כמו לאזכרת 40 אלף צופים א-מריקאים, הופסק המשחק באמצע בגלל גשם שוטף.

ההיעדרות בראש-בישראל, לעומת זאת, התאים מזג האויר לפתיחת שבוע כדור ה-בסיס בבית ציוני אמריקה. עסקני הבית החליטו — לא פחות ולא יותר — מאשר להפוך משחק זה לספורט הקייצי של מדי-נת ישראל. הם מנו את יתרונותיו על ה-כדורגל: משחק כדור הבסיס, אנרגי פחות, אפשר לשחק אותו בכל מגרש, ללא שערים. הוא מתאים לנשים, בשלב ראשון רוצים המארגנים להפוך את הכדור — וריאציה רצינית פחות של כדור הבסיס — למשחק הפופולרי.

תחילת העבודה נעשתה השבוע, כאשר חבורת צעירים ישראלים התכנסה בבית ציר-ני אמריקה להאזין להרצאה על עקרונות המשחק. לאחר ההסברים, שניתנו בידי ששה ממלחי המשחיתות האמריקאיות, הודגמו הכללים הראשונים של אמנות כדור הבסיס על מגרש קרוב, שם סומנו הבסיסים, על מגרש הנקרא יהלום.

בית ציוני אמריקה מבטיח לספק לקבוצות ציוד ותלבושות. להגברת המשיכה כבר נר-כשו שני גביעי כסף. אחד עבור הקבוצה הטובה, והשני עבור השחקן היעל ביותר.

* סימין: נחמיאס, שייע נלור ויוסלה מרימוביץ.

אמנם בשעה שהמלחים היאנקיים — לבוי-שים חליפות ירוקות וכחולות, שנשאו על-הן את שמות אניתיהן — עלו על מגרש מכבי ברמת גן, היתה הקבוצה המקומית עצבנית במקצת. בקומתם העניקת ובשרי-ריהם השופעים נראו האמריקאים ממש גוראים. הם היו כה בטוחים בעצמם, שלא יכלו לעצור את צחוקם למראה המגרש ה-עלב והקטן ששימש להם כוירת התמודדות עם הישראלים. אך ברגע בו החלו התבטות והוריקות של הכדור, ירד החיוך מעל פני האורחים.

שמה של הקבוצה המקומית הוא: תל-גנים. בליגה הישראלית לכדור בסיס, בה משתתפות חמש קבוצות. כולן של ישובים בהם יושבו עולים אנגלו-כסיים, תפסה תל-גנים את המקום הראשון, נטלה גם את הגביע. לו הגדול. כוכב חדש בשמי הקבוצה היה הפעם האב ברייאן, מורה בבית-ספר נוצרי ביפו. בדרך כלל הוא משחק בקבוצת השגרירות האמריקאית, אולם לצורך ה-תמודדות הבינלאומית הוא השאיל את זרועותיו לתל-גנים.

ראש הקבוצה בת תשעת השחקנים הוא ראי אקסלרוד, מהנדס בחברת הבדק בלור. הוא משחק את תפקיד התפסן: האיש ה-משתדל לתפוס את הכדורים, הנזרקים לעבר החובט של הקבוצה היריבה. כדי למנוע מפניו לתפוס חלק מהכדורים הוא חובט מסכת ברזל, הנותנת לו צורה של רוסא-אליל פרימיטיבי. על המגרש מימנו, עומד השופט, אף הוא במסיכה לפניו, מאותה

שחקן דיק ב"מרד הנעורים"
אבא אמר: "אל תהיה אידיאליסטי"

את מרלון ברנדו רוקד ושר. בעוד שבשטח הרוקד מבצע בראנדו רקוד ממבויאמבו אחד בהצלחה די משכנעת, אין לומר שגם שירתו מוצלחת.

לפתע - רעם!

הירושימה (עדן, תל-אביב: יפאן) הוא סרט תעמולה יפאני נגד המלחמה, נגד פצצת האטום ובעיקר נגד ארצות-הברית, שהפעילה פצצה זו לראשונה.

המצלמה מעבירה את הצופה להירושימה שלפני ההפצצה. זאת עיר מודרנית ורעש גיה, בעלת אוכלוסיה של כשלוש מאות אלף תושבים. נערכות בה אספות פטר יוטיט של פועלים וסטודנטים מוסתים ביד תועמלנים קיסריים. משם עוברת המצלמה לתמונות שלוחות של ארוחת בוקר משפחית, ילדים שולבים זורע ההולכימלכית, הספר, חנונים הפותחים את חנויותיהם, חשמליות עמוסות והדורות ברחובות.

לפתע, מתערב קול מסוס עמום בשאר קולות הכרך. כולם מסתכלים למעלה. שואל ילד בתמימות: "האם אין זה הב. 29?" התשובה היא ברק מסנור, ולאחריו - הרעם.

רגע מקפא דם זה של האסון, בו מתערב בים יחיו ענני אבק ועשן, בתים מתמוססים ואחר זאת דממת מות כללית, הוא רגע השיא של הסרט. מתחת לפטריה האטומית, יוצרת המצלמה מהדש, באמצעות צילומים דוקומנטריים המתמוגים עם צילומי האולסן את המשטח העשן והחרב, שהיה לפני דקה עיר חיה.

הניצולים הראשונים קמים על רגליהם. הפצועים והלכודים במלכודות וזעקים, להי בות מאירות את החשכה בצהרים. תמונות הוועה המעולות בקטע זה על הבד, דיין כדי לשכנע כל צופה לא להאמין לכל מה שהוא רואה בתערוכות האטום למען השלום.

בעבור שבע שנים. אולם מלבד קטע שיא זה, הירושימה אינו סרט מעולה. הוא צולם בידי חובבים בהשפעת ארגון המורים היפאניים, שהוא ארגון קומוניסטי, והתעמולה האנטי אמריקאית בולטת לכל אורכו. מלבד זאת נערך הסרט בצורה גרר עדי. מיד לאחר תמונות הגיהנום, קופץ הסרט למה שמתרחש שבע שנים לאחר ההפצצה, נעשה איטי וכבד תנועה.

כי יצרני הסרט לא האמינו כי הצגת החרוב וההרס דיה כדי למלא את יעודי הפציפטי של הסרט, הוסיפו מוסריהשכל הגורע מן העלילה בלבד. אך למרות הן גברעות שבו, הירושימה הוא סרט שכל אורחי דור האטום יהימין צריכים לראות.

נוער וזכרים

מרד הנעורים אוריו, תל-אביב: ארצות-הברית) הוא ניתוח חד ומכאיב באופיה של החברה האמריקאית ושל הנוער האמריקאי בפרט. כמו סרט אחר, הדן באותו נושא, ואשר עורר סערה ציבורית בארה"ב - זרע הפורענות - חרשף מרד הנעורים את אחת הבעיות הגדולות של החקירה. האומץ להעלות בעיה זאת על הבד, אפילו

סרטים

חותכים חתיכות וחתיכים

ברנשים וחתיכות (אסתר, תל-אביב: ארצות-הברית) הוא סרט זמר ברמה איכור חית גבוהה, בהשוואה לרמה הממוצעת של סרטי הזמר ההוליוודיים. כזה, על כל פנים, היה לפני שהגיע מהדורתו לישראל. כשיצא ברנשים וחתיכות מתחת ידיהם של סמואל גולדווין המפיק ויוסף מנקיביץ' ה' במאי, היה זה עיבוד מוצלח של מחזה הוליוודי מצליח, שעובד לפי סיפורי ניו יורק המפורסמים של דאמון ראניון, אותו גאון ספרותי שהצליח בצורה אמונות לעבד את דמותה האמיתית של ברודוויי.

היתה לסרט עלילה שהופקדה בידי מוס' חים, השתתפו בו שחקנים כמרלון ברנדו, ג'ין סימונס ופרנק סינטרה, הוא לוח ב' מוסיקה מטורפת אך ערבה ובעיקר הצטיין בשפע ריקודים, שאילו הם בלבד היו מהמים את כל הסרט, לא היה רע בכך. בקיצור, ברנשים וחתיכות היה סרט בידור מעולה, במשך כל 158 הדקות של הקרנתו.

בישראל מקרינים על הבד רק 110 דקות מאורכו המלא של הסרט. כלומר, הסרט קוצץ בשליש בקירוב. וזאת לא משום ש' הוא כלל סצנות שעוררו את זעם הצנזורה פשוט, עובדי בתי הקולנוע אינם מוכנים לעבוד שעות נוספות ולשבת בטלים ש'ע' תיים ומצפה בזמן ההקרנה, במקום ה' שעתיים של סרט רגיל.

וכך יכול הצופה הישראלי רק לנחש מדוע הושקעו בסרט חמישה מיליונים. ה' עלילה, כמובן, נשמרה איכשהו אבל דוחק היא חסרת כל חשיבות בסרט זה.

הרי הפוס וצ'רלי המזוהם. כל מי שרוצה למצוא ברנשים וחתיכות את דאמון ראניון על הבד, מוטב שלא לך לסרט. הצ'ק על סכום מיליון דולר שניתן עבור הסיפור, ושהוא הסכום הגדול ביותר ש' שולם עד כה עבור תסריט, ניתן ליורשי של ראניון רק כדי שיאפשר לעבד את סיפוריו. אמנם טיפוסי המיחדים מופיעים על הבד. קל לזהות את הרי הסוס, את ג'ול הגדול, את צ'ארלי המזוהם, כל אחד בסגנון הדיבור המיוחד לו ובתנועות ה' אוסיניות לברנשי ברודוויי. אולם ברור ש' רב המרחק בין דמויות הצבע המבריקות של הבד, לבין דברנשים הנאלחים כפי שהם באמת.

העלילה מתפתחת כאשר הברנשים הרג' לים שקועים בצרה גדולה: הותיק, המבוסס הקבור והבטוח שבעסקי הדימויים הצפים בניו-יורק, עומד להיסגר. בעליו נתן דסי רויט (פרנק סינטרה), המאורש זה 14 שנה לרקדנית בשם מיסס אדליד (ויוראן בליץ), אינו יכול להשיג מספיק כסף כדי לעבור למקום חדש. כדי להשיג את הכסף הוא מתערב על סכום של אלף דולר עם אחד מהמסטרסון, (מרלון ברנדו), הידוע כי מקר מבוסס.

ההתערבות היא באם יצליח ברנדו לשכנע תוך 24 שעות, את מפקדת מיסדר הצלת הנשמות, חנה בראון (ג'ין סימונס), לצאת עמו לבלוי קצר בהבאנה.

מה שמושך במיוחד בסרט, הוא לראות

סרט השבוע

בשליחות גודליית

מטוסי סילון מסוג סייברג'ט, בדומה לאלה שנראה בקרוב, הודות לממשלת קנדה, בשמי הארץ, חולפים במהירות מסמרת שערות על פני המסך הסינמטי קופי הרחב שעה שגיו מקיקונל (אלן לור) מקדיש את חייו למשפחתו ולמור לדתו (האמריקאית). קפטן ג'ון מקיקונל היה גיבור אמיתי, "נמר השחקים" של חיל האוויר האמריקאי עוד הרבה זמן לפני שאלן לור וג'ון אליסון (בתמונה מימין) גילמו אותו ואת אשתו, באטש, "הנערה בעלת העיניים הצוחקות", כי בשליחות גודלית.

סרט רב-עניין על החובש הקרבי ש' החליט להיות טייס קרבי וכתב היס' סוריה בשחקים, מגרמניה עד קוריאה. עלילת הסרט אינה מתרחשת בשחקים ובלבבות בלבד. אחת התמונות המ' שעשועות ומפיות המתח ביותר של הסרט: התאבקות חופשית בין טורא' חובש אלן לור והסמל שלו - בשדה שטוף גשם שהפך לאמבטיית בוך אחת גדולה.

בקרב בקולנוע "סוגרבי" בתל-אביב.

וורנר ברוס

בזלת סרן
איווח לחלוצי התחתונים
PETTICOAT

לשמלות ולשמלות ערב
בצבעים שחור ולבן
כעת גם בצבע אפור
ובצבעים אחרים

- תמיד נקי
- אינו נפגע ע"י זיעה
- נשמך במים

סרן

להשיג בכל החנויות
המובחרות של הענף

החברה המאוחדת

זכרון פזמטיקה בע"מ

תל-אביב, רחוב מקוה ישראל 10,

טלפון 5853

א/ק, "תאודור הוצל"

בשבוע שעבר הושקה בהמבורג אנית הנוסעים השלישית, שנבנתה מכספי ה' שילומים עבור חברת צים. האניה, ה' נושאת את שמו של ד"ר תאודור הרצל נבנתה במסגרת הסיוע הגבוה ביותר של ללויס לאניות נוסעים, ולפי כל הכללים של האומנה הבין-לאומית לי' בסחון החיים בים משנת 1948. היא הותאמה במיוחד, כפי שקבעו בעליה עבורה, לשמש אנית נוסעים מהירה לשירות אקספרס בין חיפה למרסייל. לפי האומדן תעבור האניה את הדרך חיפה - מרסייל, כולל שהייה ב' נאפולי, במשך שלשה ימים.

ה"תאודור הרצל" מכילה את המספר המקסימלי של תאים באניה מגודל זה, מאחר שחברת צים מתכוונת להעסיקה, וכיכ את אחותה, בהפלגות סיור בעונות מסוימות של השנה. הקטש הפנימי יהיה בסגנון מודרני, כפי שהודגם ב'ת' האניות הקודמות, אשר נתקבלו ועדיין מתקבלות בתגובות חיוביות ביותר. שטח מקסימלי הוקצב לתאים חיצוניים, ומחות מ' 5% מכלל הנוסעים יושבנו בתאים פנימיים. יש באניה למעלה מ' 10 מקלחות צמודות לתאנינוסעים, נוסף לחורי אמבטיה ומקלחות ציבוריים. ה' תאים תוכננו מתוך גמישות ורב גזויות, החל בתאילוקסוס ועד תאי צנץ לארבעה אנשים, בכדי לספק את דרישותיהם ר' אפשרויותיהם של כל ציבור הנוסעים.

לשרות הנוסעים עומדת כ"כ בריכת שחי, קולנוע, מספרה, חורי ילדים, ספריה, חנות ותערוכות תמונות. כמור' נמצאת באניה מכבסה לנוסעים ומוס'. באניה שרות רסקול מסונן, אשר ינוצל גם להעברת מוסיקה, ותהיה אפשרות להעביר בבתאחת לא סחות מאשר של' תכניות מוסיקליות שונות לאולמות ה' ציבוריים. קשר טלפוני מתמיד נקבע באניה עם כל גמלי העולם, ומספר תאים מצויד במכשירי טלפון למטרה זו.

ה"תאודור הרצל" תכנס לשירות החב' רה, כפי המקוה, בסוף חודש פברואר, 1957.

היא דומה לפרבר גדול של עיר שעדיין אינה קיימת" – ואולי טוב שלא

מפרדיון לאי-הרליטה

מאת עמוס קינן

ליד מכונת אל קאפונה. גיזק בוקס משמיע מוסיקה לפי בחירה, ואניני הטעם יכולים לשמוע גם שירי ירמיהו – אפילו עד שפתיהם הגיעו. העיקר העיקר – בעד עשרה גרוש אפשר לשים את היד על מכונה להגדת עתידות, ומי שרוצה ללכת על בטוח יכול לשים לירה ויקבל עשרה עתידות לבחירה. אני שמתי רק עשרים. העתיד הראשון היה:

"הבה נראה מה צפון לך בעתיד. קרני אור בהירים ומוזהרים מחכים לך, אולם עליהם לחדור מבעד ענן שחור בטרם יבקעו להם דרך אליך. מזגן שקט הוא, עם התקפות תכופות של מצבירות. נתברכת במידה רבה של אינטליגנציה ובהתנגדות נמרצת לכל תופעה של אי-צדק. כל חיך קודש לאלה שאותם תאהב נפשך. לא יהיה לך כסף רב, אך הוא גם לא יחסר לך". כמה שזה נכון. אבל היה עוד עתיד:

השומר והתנ"כ

כמה שגם זה נכון, אני בטוח. עוד באותו ערב התנגדתי לתופעה של אי-צדק, וזאת היתה חתימה נפשית קשה. אבל קיבלתי התקפה של אינטליגנציה, והיות וכל חיי קודש לאלה שאהבתי נפשי וביחוד לך, התברר האופק הכללי הסתיים בכי טוב.

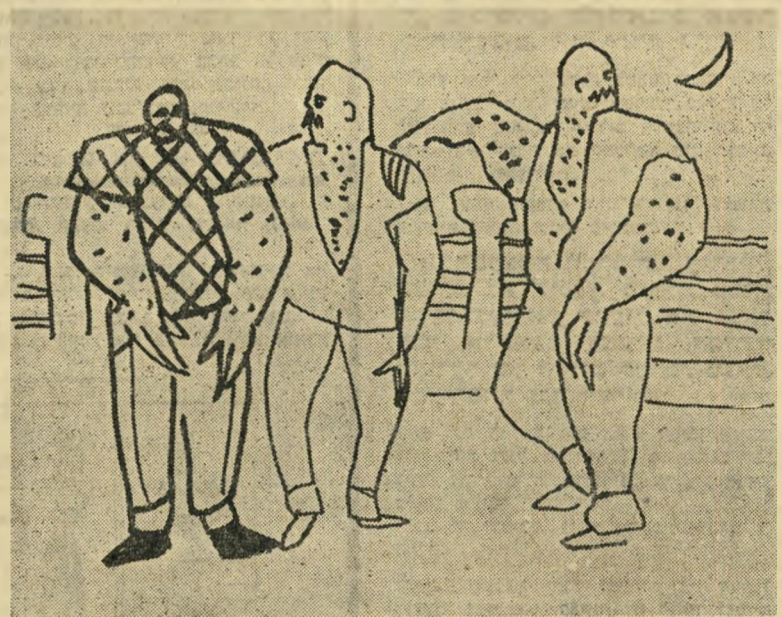
אפשר ללכת גם לרחוב דיונוגוף, אבל זה מאד עצוב. אמנם הפלמ"ח ואצ"ל ולח"י שוב אינם קיימים, אך עדיין הם מפורקים. ושם שרים שירים כל כך ישנים ועצובים, הכי חדש הוא "היו זמנים". אפילו השוטר ברחוב דיונוגוף הם ותליקים בארץ ויודעים בעל פה פסוקים מהתנ"ך. פעם בלילה תפס אותי שוטר משוטט בנסיבות חשודות, ושאל: "מה לך פה ומי לך פה?" כאשר הבטתי את תמונה על העברית היפה, נאנח וסיפר לי שבעצם דווקא נכשל בבחינות בעברית במסגרת ולא עמד בדרגה. שאלתי אותו אם בחנו בתנ"ך ואמר שזה היה בסדר. מה שלא היה בסדר זה החיבור. מפני שנתנו להם לכתוב על הנושא "מה השגנו בשמונה שנים". ואיך להתגבר על הירידה. כמובן שעל שאלות כאלה אי-אפשר להשיב, ומה הפלא. פנתיון האומה מלא מאלה שלא ידעו להשיב או סעו.

תל-אביב דומה לפרבר אחד גדול של עיר שעדיין אינה קיימת. אבל יש סיכוי שבמשך הזמן תהפוך לחלק של יפו, וזה יוסיף לה בבת אחת היסטוריה של 6000 שנה, שהן 3x2000. לפי שעה, על השאלה "לאן?" אפשר רק להשיב: "מאין?"

שתלו בו. כך נוצרו פלאי הטבע של התוף – שורה של מוחים סדוקים מעלי ירוקת, כמין נמל עתיק מימי הרומאים.

מכונת האמת הגדולה

עכשיו שם שקט. שקט ושלום. איכשהו לא הפכה שפתיהם למרכזי חיים – אולי מפני שתל-אביב שוכנת ל-

חוף הים. מי שרוצה לבלות ערב מאד שקט, נעים וזול, ילך לשם. יש שם הכל. כמעט כמעט כל מה שיכול היה וצריך היה להיות שם. אולם ריקודים גדול ושומם. התזמורת פוזחת בטנגו חם. זוג רקדנים מקצועיים מחולל, במסגרת לי-משון את הקהל. הזוג מפליא בלהטוטי וראוי למשכורת שהוא מקבל, אבל את הקהל אי-אפשר לרמות. הנה מגיע רק הקהל שאין לו כסף ואין לו בנות לחייה. אבל גם בלי זה אפשר לעשות הרבה. אפשר לאכול מנת ששליק טובה בחצי לירה. יש שם 25 גרם, אבל המוכר נשבע לי שזה בשר אמיתי. אחר שאמרת לי שאני קצב נתן בי אמן מלא. יש לו ששליק עם בצל בשביל בחורים וששליק עם עגבניות בשביל בחורות. בעד עשרה גרוש אפשר שם להפיל מפי ציצים, לירות בדובים ובנמרים, סתם לקלוע למסגרת במסגרת לשפר את הקליעה, או לבלות שעה ארוכה של מתיחות אמיתית

ב"נייט קלאב" יושבים ליד הבאר ושותים, או ליד שולחנות ושותים. אם רוצים, יש גם תוכנית. נדלג על כך. העיקר הוא, ששם יש הדמנות למבלה הלילה להגיד למישהו שהמישהו לא מוצא חן בעיניו. הסיבות לא חשובות, והציוד מבטיח את התוצאות. אפילו לא מתחשק להתבדח על הנושא הזה, החל בתוכנית וכלה בתוצאות. קורא יקר, מועדוני הלילה של תל-אביב הם הדבר הגועלי והמבחייל והמפחיד ביותר ה-

קיים בעיר הזאת. טוב שעדיין יש תנועות נוער. המקום השקט והנעים ביותר הוא שפת הים בערב יום חול. וזהו עובדה. פעם היו שם חולות. בין החולות הת-נוסס בית אחד משונה שנקרא הבית האדום, ולרגלי מועדון חור. מי יודע כמה היה עומד חוף הים בשממתו, אילולא אבות העיר, שהחליטו לכבוש את השממה הפרו-בינציאלית. הם החליטו להקים טיילה, כמו בריבירה, שבה יוכלו אבות העיר לטייל בשבתות, לשאול איש את רעהו מה נשמע, להשקיף על הים הכחול ולשאול: וזכר איך שפעם היו כאן חולות? כך נולדה תכנית גרינבלט.

תכנית גרינבלט היתה פשוטה: בגרינבלט יבנו טיילת של כסות על החול, ובתוך הים יעמידו מוחים של בטון. ואלוהים ימלא את מוחי הבטון בחול חדש. בני האדם היו בסדר, אבל אלוהים לא מילא את התקוות

קיים בעיר הזאת. טוב שעדיין יש תנועות נוער. המקום השקט והנעים ביותר הוא שפת הים בערב יום חול. וזהו עובדה. פעם היו שם חולות. בין החולות הת-נוסס בית אחד משונה שנקרא הבית האדום, ולרגלי מועדון חור. מי יודע כמה היה עומד חוף הים בשממתו, אילולא אבות העיר, שהחליטו לכבוש את השממה הפרו-בינציאלית. הם החליטו להקים טיילה, כמו בריבירה, שבה יוכלו אבות העיר לטייל בשבתות, לשאול איש את רעהו מה נשמע, להשקיף על הים הכחול ולשאול: וזכר איך שפעם היו כאן חולות? כך נולדה תכנית גרינבלט.

ורא יקר שנינו יודעים שלא על הלחם לבדו יחיה האדם. צריך גם שער' שועים. השעשועים הם לחם חוקו של כל מי שרוצה לדעת לאן הערב. השאלה הגדולה "לאן?" היא היא שהעצירה את האנושות קדימה. על כן קיימות בתל-אביב סימטת לאן א' וסימטת לאן ב' – ללמדך שתמיד יש כמה ברירות. קיים כמובן הבילוי התרבותי, מאותו סוג שבו עובדי קופת-חולים, הגרים בשיכון קופת-חולים, נפגשים בערב בקונצרט ה' מגויים לפועלים של התזמורת הפילהרמונית. זוהי הדמנות מצוינת להחזקת ברופא, אם לא הספקת קודם.

אפשר, כמובן, להשאר בבית ולעייף ב' ילקוט הכובים – אותו ספר קטן שעשה את מלחמת השחרור לכה פופולרית. מי שקשה עליו הקריאה יכול ללכת לת"ק על ת"ק. ולהיחזק שההומור הישראלי עדיין לא מת. הוא רק גוסס.

על קולנוע לא כדאי לתת עצות, כולם יודעים. שתי דחיות ומכה אחת קלה, וכבר יש בידך כרטיס. את הסרט אפילו לא צריך לראות. צועקים "תן לזו" – מכות – שורקים – נשיקות. קמים ברעש מהכסאות – סימן שבעוד חמש דקות יסתים הסרט. החיים מתחילים רק אחרי הקולנוע, והם לא פחות יפים. ידוע ש' כאשר אנו רואים משהו מאד יפה, אנו נאנחים ואומרים: איזה יופי, ממש כמו ב' קולנוע!

בין הקולנוע ואחר כך, אני ממליץ על חתימה מאד תרבותית ומשעשעת – נסיעה במונית, שרות.

אני מקווה שהזדמן לכם נהג בריא, עם חולצת טריקו מתוחה המאשרת שעדיין יש כח בארץ. גם זה שישב על ידו וגובה את הכסף הוא בחור בריא. בין שניהם מתפתחת שיחה ידידותית:

"סידרת איתו את החשבון?"

"קרעתי אותו."

"כמה היה עם הרב-סמל ההוא?"

"סחירה, אמרתי לו חצי לירה. אז הוא אמר שתמיד הוא משלם ארבעים גרוש. דיבר וצעק כמו במסדר. אז הוצאתי את המברג הקטן הזה מכאן ואמרתי לו: מה אתה חושב, שאני חילי של? בוא תצא אתי החוצה אם אתה גבר. אני אפתח לך את הבטן במברג הזה. אז הוא אמר לא לא, לא הבנת מספר זה, בחיי."

"ואללה, מספר, אצלי זה לא הלך לזו"

חלזיה מתחיה

אני מביא את השיחה הזו בגלל אופיה החינוכי. מי שהתחלש משיחה כזאת יכול להתחיל עכשיו בחיי הלילה של המש. הצידוד האיש המינימלי למבלה הלילה הוא אגרוף, סכין, מקל גומי, עוד חמישה חברים. חולצה משובצת וחוש פסיכולוגי דק. עם ציוד כזה, אפשר להכנס בבטחון גמור למועד המכונה בתל-אביב "נייט קלאב".

את עצמת פצצת האטום. בהשתתפות הרקבנות עצמם. (ראה לעיל)

● **הגיבורים עייפים** (ירון, תל-אביב) האויבים של אתמול הופכים לירידים לאחר המלחמה. רקע אפריקאי סוער ומסחר יהלומים. איב מונטאן ומריה פליקס המקסי קנית.

● **המברר המתעורר** (אדיסון, ירושלים) חיות המברר בהופעות כוכב, בסיפורי העלילה האמיתיים והמרתקים ביותר שנצרכו אי פעם.

● **באין מודדת** (פאר, חיפה) דרך היסטוריה של עולי תימן למדינת ישראל. סרט הצבעוני הראשון של המפיק הישראלי גורי חביב. עם שושנה דמארי ושי אופיר.

● **פורצי הסכרים** (אורלי, חיפה) סרט המלחמה הכריטי, הדוקומנטרי ל- מתצה, אודות הפצצת סכרי הריין במלחמת העולם השנייה. ריצ'ארד טור.

לפני שנה. קטע הפתיחה, בו זוחל גיימס השתוי ומשחק בצעצוע תינוקי, היא תמונה בלתי נשכחת.

עם כל הטענות כלפי הנוער הישראלי, קשה לצופה הישראלי, בצאתו מן הסרט להשתחרר מהשמחה הטבעית שרב המרחק עוד בינו לבין הנוער האמריקאי.

מוצג וראוי

צלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ ואשר העולם הזה ממליץ לראות:

● **מרד הנעורים** (אורלי, תל-אביב) גיימס דין בסרטו הטוב ביותר, אודות נער אמריקאי המתמרד נגד הוריו וסביבתו הוועיר-בורגנית. (ראה לעיל)

● **הירושימה** (עדן, תל-אביב) סרט הוועיר היפאני על העיר שהיכרה לראשונה

מעל תהום, אשר בה מנצח הקופץ האחרון ממכוניתו לפני שהיא צוללת לתהום – מנצח גייס בעד שחברו נהרג.

● **שדושה בבית עזוב**. גייס רוצה ל- ספר על התאונה למשטרה. אביו מניא אותו. באמרו: "אל תהיה אידיאליסטי".

בבית עזוב, בחברת נער ונערה, מופרעים גם הם, חסרי יציבות ובטחון עצמי בגלל הסביבה בה גדלו, מוצא גייס מפלט מפני הפושעים המבקשים את דמו. בבית העזוב והריק בוגים השלושה לעצמם, למשך מספר שעות בלבד, את האווירה האוטופית בה הם חולמים לחיות. בסיום, מוצא עוד נער את מותו ללא כל סיבה הגיונית.

הסרט מושלם לכל פרטיו. החל בביום ובצילום וכלה במשחקם של כל המשתתפים. יש בו קצב ומתח שאינם נעדרים אף לרגע. גיימס דין מתגלה במלוא כשרונו הדרמטי, שהלך לאיבוד עת נהרג בתאונה מכוננית

בלי להציב לה פתרון, הופך את הסרט לבלתי רגיל.

הריקנות בנוער, חוסר האידיאליזם שלי, הדאגה לעתיד, פריקת כבלי החברה וה' מוסר, אלה הם בעיותיו של הסרט. הוא מספר את סיפורו של גייס (גיימס דין), בן מתוסבך, פושע למחצה, של משפחה אמרי-קאית הגונה בת המעמד הבינוני. מדוע הוא כזה? כאן חולה הסרט את האשמה בברור בחברה האמריקאית של מחצית המאה ה' עשרים. חברה הוללת, חסרת ערכים מוסריים ותרבותיים, שכמעט ואינה דואגת ל' חינוכם הנפשי של בניה.

גייס מגיע לעיר חדשה. הוא מחפש חמי-מות, אהבה וחברה. במקום זה הוא נתקל בחבורת פרחחים. שלופי סכנים, בוג תחתו לקולגה. הם מתגרים בו וגורמים לקרב סכני גייס בינו לבין ראש החבורה, בו מנצח גייס. גם במרוץ האפרוחים – טיסה ב' מכונניות גנובות, אל מול צוק המתנשא

גלים קצרים

על קצה המזלג — זהו השם שבחר יצחק שמעוני לתוכנית הבידור החדשה, שתשודר (אם ירצו השם והתקציב) החל מן החודש הבא. תוכנית זאת, שתמשך 45 דקות, תשודר אחת לחודש, עם שידור חודש כעבור שבועיים, ותהיה למעשה מעין חידוש של ינשופים וחיוכים. בכל תוכנית יבוצעו ארבעה פזמונים חדשים, שייכתבו במיוחד למען על קצה המזלג, וכן תכלול התוכנית מערכונים מקוריים. שארית הזמן תנוצל ל־דברי קשר, למשחקים ולחידושים. הוזמנו להשתתף בתוכנית: המלחינים מאיר (האיש שבקיר) הרניק, ויוחנן (לפעמים) זראי, וכ־חבר המערכונים יהודה פרדס. מרט מאלף: הנהלת קול ישראל העניקה לתוכנית החדשה תקציב של 3000 ל"י. התוכנית תישמר כל עוד יספיק התקציב, אומרת הנהלה, "מה יהיה אחר כך — אין לדעת"...

בידור מן הכפר — זה שמה של תוכנית בידור נוספת שתערוך במשותף על־ידי שמואל רוזן ויצחק שמעוני ותשודר גם היא חודשית החל מן החודש הבא. הדברים החובבים מן הקיבוצים, המושבים והכפרים יגיבנו בה את יכולתם. התוכנית הראשונה תוקלט בקיבוץ משמר-העמק, בהשתתפות אמני הסביבה כולה.

מה נשמע

תוכניות אלה, מתוך שידורי השבוע הבא, עשויות להיות מעניינות:

● **פכים קטנים** (יום ד' 9.30): קול ישראל — יצחק שמעוני מגיש את תמצית הקומדיה המוסיקאלית האמריקאית חיאנקיס האורזים, שתוכרה בידי זוג הפזמונאים המלחינים ריצ'ארד אולר וג'רי רוס, שהם גם מחברי משחק הפינטה. כוכבת הקרמיה — ג'ון וורדון. מאחר שעלילת המחזה מספרת על שחקן כדורבסס נלהב המוכר את נשמתו לשטן כדי לזכות במשחק, קרא שמעוני לתוכנית בשם פאוסט על מנרש האספורס.

● **ציליתון** (יום ד' 10.30): קול ישראל — ביקורת והקלטות מתוך הקומדיה המוסיקאלית משחק הפינטה בתיאטרון דו־רה"ט יעמדו במרכז התוכנית, שתכלול גם שיחה על הקומפוזיטור אוטון ברוקר ו־עצות טכניות לבעלי גרמונים היי־פידליס.

● **בניחוחות** (יום ו' 8.10): קול ישראל — כמה סיפורים קצרים מתוך ספרו של קארל צאפס משני הכיסים גם יחד, המספרים על שוטרים וגנבים בהומור וב־המצאות מפתיעות, ישודרו בעיבודו ובימויו של מיכאל אוהר.

● **בימות וברים** (שבת 1): קול ישראל — סקירת מאורעות הבידור תכלול: פתיחת העונה בתזמורת הפילהארמונית הישראלית, ראיון עם הספנתרן־האורח מארי אֶיִנְמַחֶם סילאר, הופעת הקרדנים האחים ניקולאס במלון דן, לעולם לא מאוחר בתיאטרון אהל, חוא חלז בשדות בתיאטרון הקאסרי ומשחק הפינטה בתיאטרון דו־רה"ט.

● **המסך עולה** (יום ב' 8): קול ישראל — סיפורו של ארנסט האמינגווי חזיון קצרצר והמאוששים של מר פראנסס מייקומבר מספר על איש עסקים אמריקאי קטן שיצא לציד בג'ונגל האפריקאי כשהוא מלא רגשי נחיתות כלפי כל הסובבים אותו, ונגאל לבסוף כשגורר על־ידי אשתו כאילו בטעות. יואל זילברג יביים את עיבודו של עמק פרי.

★ ★ ★

חמאין חוזיר לא יפתח את חמקס בשעת שידור התוכנית תבוא, המאיימות לחסבים אותו בגלי־שיעמום:

● **במערכות העבודה** (יום ב' 7.20): קול ישראל — במסגרת תוכנית מפורסמת זאת תשודר הפעם כתבה על עובדי־לילה, המבטיחה לנסוך על המאזין אחירה ללילית אמיתית של שינה עמוקה.

● **משקיה ובנייביית** (יום ג' 7.35): קול ישראל — תוכנית התעמולה של משרד־האוצר תסקו הפעם בהספה ללימוד מקצוע. כמה מעובדי קול ישראל ייטיבו לעשות, אם יטו און ויבינו מה חשוב היה שילמדו את מקצועם. תוכנית זו נמדנית לא על התוכנית המשעממת, אלא על התוכנית המרגיזות.

הידון

(סוף מעמוד 3)

דעת־הקהל הערבית, וההבנה הנפשית וה־רעיונית חייבת להיעשות גם לפני המיכצע וגם בשעתו. יהיה צורך לדאוג כי הצבא לא יפגע באוכלוסיה האזרחית, ולהתקין שי־פוט צבאי נמרץ ומהיר לכל הפוגע בנפש וברכוש. יהיה צורך להקים מראש גרעין ממשלתי ידיוותי, ולצידו בכל כלי התע־מולה וההסברה.

יתכן שההבנה העיקרית חייבת להיות פנימית: על המדינה להכיר בשותפות של ערביי פלסטין במולדת, לפי שתוכל לתת ביטוי לעקרון זה במבנה פוליטי בריקיימא. אך אין ספק שקיומה של מדינה כזאת, עם כל הערובות לשיתוף־פעולה יעיל, יקדם בהרבה את סיכויי השלום הסופי במרחב.

★ ★ ★

רק אחרי שתבורר בעיה זו עד תומה,
אפשר יהיה לסכם את הטוב והרע של מיכצע כזה.

חטוב גלוי לעין: למדינה יהיה מרחבי־הגנה. שום צבא של מעי צמה ערבית גדולה לא יימצא בי מרחק של חצי שעת נסיעה מנתני יח, מירושלים ומת־לאביב. אפשר יהיה לנשום. זהו יתרון גדול.

הרע אולי גלוי פחות למבט השטחי, אך הוא מוחשי מאד. נצחון ישראלי במרוץ על הידון לא יביא את השלום. ההיפך הוא ה־נכון. הוא יחמיר את המלחמה בין העמים. תוצאותיו השליליות:

● הפחד הערבי מפני ישראל והשנאה הערבית כלפיה יגברו פי כמה.

● **המעצמה הערבית העיקרית, מצרים, לא תיפגע. הנחלת מפלה לירדן ולעיראק תהפוך את גמאל עבד אל־נאצר למנחיג הבולתי מעורער של העולם הערבי, מנחיג מבעי־המחר נגד ישראל.**

● גם המערב וגם הגוש הסובייטי יפ־עילו לחץ גדול על ישראל. מן הסתם יש לימו עם עובדות מוגברות, אך רק אחרי מאבק פוליטי וכלכלי מר.

כל זה, כמובן, נוסף על מחיר הדם וה־ההרס.

יתכן שאפשר יהיה להקלות את העוקץ ולצעוד צעד גדול קדימה אם תהיה לצמרת הישראלית התבונה והכוח הסנימי (שלא היו לה אחרי הסיכוב הראשון) לנצל את רגע הנצחון כדי להציע לעולם הערבי שלום נדיב ומכובד, תוך נכונות מרחיקת־לכת ל־ויתורים ותוך מניעת כל השמלת כבוד הצד השני. אולם שאלה גדולה היא אם יש בי־ישראל אדם בעל שיעור־הקומה הנדרש כדי לעשות זאת ברע של שכרון־הנצחון הי־ראשון.

★ ★ ★

אז אותו יום מר, כשנקרעה הארץ לזגורם ונפתח הפצע השותת־דם ה־נק־רא בגול, חולמים רבים מאתנו על הרגע הגדול בו יתאחו הקרעים ותוחזר שלמות המולדת.

משך שבע שנות רשלנות ואדישות מ־מארת לא עשתה הנהגת ישראל דבר כדי להגשים מטרה זו הגשמה של אמת — בדרך של שלום הנושא כחובו פתרון סופי. לא רדפנו אחרי הבעיה. עתה רדפת הבעיה אחרינו.

המיכצע המוצע עתה לא יביא פתרון זה. במקרה חטוב ביותר יהיה רעה שבחברה — מעשה נחי פן, בלתי־מוכן מבחינה נפשית ו־מדינית, מעשה שכל מטרתו להקי־דים פני רעה גדולה עוד יותר, מיכצע שלא ירפא פצעים אלא יפתח פצעים חדשים.

איני רוצה הפעם להביע את דעתי הי־אישית על פתרון הבעיה שבהם ירדן, ועל אפשרויות המלחמה השלום. עשיתי זאת כמה פעמים במדור זה בהדושים האחרונים. דומני שחשוב יותר ברע זה להבהיר את הבעיות האוביקטיביות הכרוכות כיום בי־מלחמה, כדי שלא תתקבל החלטה באופן עיוור, מתוך שיקולים חלקיים ומחמת התי־רגשות השעה החולפת.

אריה שאג — מי לא ירא?

מלחמה בשער — מי לא יחזרו?

אמצעי קשר: דואר ישראל.
שעת האפס: רגע סרטום סקודת מבצע זו.

★ ★ ★

הנערה בזנב

אחירת בית חולים, ריח האתר בי־מסדרונותיו, חולים המתאבלים באחיות המטפלות בהם — כל אלה גראים יפים ברומאנים ועל בד הקולנע. המציאות, כנראה, שונה במקצת. מגיע רגע בו רוצה אחות להיחלץ במקצת מאחרי־רת המחלות, ולא לשמוע את צל־צולם הסורדני של חולים קפריזיים. (991/1050) היתה רוצה לנחן במקצת את חייה במכתבים עליונים שתקבל מ־בחור נחמד שגילו לא יעלה על 24, כי האחות הקטנה שלגו היא רק בת שמונה־עשרה וחצי. על עצמה תספר רק לכותב אליה.

★ ★ ★

יפה' נבונה ומנתנית

דבר אחד יהיה רוצה להבין, אם יש כאלה הסבורים כי דבר לא יפה הוא לכתוב ולקבל מכתבים אל ומאת רות, מדוע הם עושים זאת, בשם אלוהים? כזה הוא (991/1051), שבימים אלה נעשה סמל בדימוס. בקיצור סלגרי הוא מודיע לי שהינו בחור די יפה, כבן 20, רוצה להתנדדע בכתב אל נערה בבת 19. שתהיה יפה, נבונה, ורציז מאד שתהיה מסביבות נתניה.

★ ★ ★

בשקם או לא, קיבוצניקית

גם השבוע לא נעדרת ההתייבות הי־עובדת. הפעם, הכירו נא את (991/1052):

... הגני קיבוצניקית, וכשעוברת אני עם חברתי ברחובות העיר, מצין כל אדם לעצמו בשקם או בקול רם — "קיבוצניקית". אני בת 16, נורא אוהבת

"באמת, דני, לא היית צריך להביא את זה..."

לכתוב ולקבל מכתבים לשמם. ובכן, אם ימצא איזה בחור בגיל צבא בערך או קצת לפני או אחרי, שירצה להתמודד אתי בהתכתבות לשמה — הריני מציעה את מועמדותי. אגב, שיהיה גם כזה שלא יתבייש לשלוח תמונה, ולא יצפה לפגישה. אפשר לדרוש מבן אדם שני דברים סותרים אלה?

אם את שואלת אותי, אפשר גם אפשר. אך אולי ישנם אחרים הסבורים אחרת.

★ ★ ★

בעבור גלירה וטמפו

אני צד מעוניין שיצא משהו מ־מודעתם של (991/1053), כי הם הב־טיחו לי בקבוק טמפו וגלירה בכסית, אם יענו. וכיוון שאנו חיים בתקופה בה השוחד הוא אופנה, מודע אסטה מן המקובל?

ובכן, אלה הם שני צברים שגמרו לפני זמן קצר גימנסיה תל־אביבית, ועל כן הם סבורים שהם יכולים להצטרף על עצמם בסף מלא (עם מה?) שהם משכילים.

הם, מעידים הם, טיפוסים חיוביים וסימפטיים, בעלי מזג נוח, חובבי קול־נוע, ספרות טובה ומוסיקה לריקודים. מובן שצידור יקר כזה חבל לבזבז איש על רעהו. על כן, רוצים היו להתכתב עם צמד נערות חמודות בנות 16-18, תל־אביביות, בעלות חוש הומור, שי־תסכמנה, בשלב מאוחר יותר, להיפגש אתם.

רגע, אני רוצה לשאול משהו: מותר להחליף את הגלירה באכספרס?

"רוצה הייתי לראות", כותב לי עול ימיס בן 17, "איך היית את כותבת מכתב לעצמך". חמבוכה שהטיל בי בדבריו אלה, הזכירה לי את הבדיחה המפורסמת על בעל הזקן והשמירה. אומר לכם את האמת: אני לא הייתי כותבת.

★ ★ ★

רותי וגיל העמידה

מה אתם יודעים, הפופולאריות שלי הגיעה גם עד אנשי הסתיו. תארו לכם מה גדולה היתה הפתעתי כאשר קיבלתי את מכתבו של (991/1047):

"רותי יקרה וחמודה! ברצוני לקחת שמדורך המגון מכתן גם לאנשים בגיל העמידה. אציג עצמי בקיצור: שנותי 46, מהן 43 בארץ; השכלתי תיכונית; שואף להתכתב עם גברת או עלמה עד גיל 40 על הנושאים הבאים: ספרות, פילסופיה (דוד, מה זה?), סרטי קולנוע והחיות העולם.

"בהיותי מומחה לבולאות מילדותי, יש לי מבחר גדול של בולים מכל ארצות תבל, ומוכן להחליפם תמורת בולי ארצנו, שאותם אני אוסף בכמותי בלתי מוגבלת."

★ ★ ★

רק לא מן הארץ

(991/1048) מעידה על עצמה שהיא נערה חמודה, בת 18 ומשהו, עליונה, ושיש לה המון מעלות ועוד יותר חסרונות. היא רואה צורך לציין שהינה

פטריוטית גדולה וצברית שרופה, שרופה.

נערה זו רוצה בהתכתבות לשמה, ללא כל רצון להיכרות אישית, דווקא, עם מישהו מחוץ־לארץ. הארץ, הדת, הלאום אינם חשובים לה. במכתביה אל אותו אלמוני תוכל לספר לו עד כמה היא בוגרת תיכון, חובבת ספורט ואמנות שימושית, והתכתבות עם בני ארצות שונות. היא תוכל לעשות זאת בעברית, אנגלית או צרפתית, לפי הבחירה. הכל טוב ויפה, לא כן? אלא שמשום מה לא אהבתי את הנ־י. של מכתבה: "רותי, מכתבים מהארץ, אל תעבירי אליו!"

★ ★ ★

מבצע התכתבות

זה כנראה עושה לך משהו להיות מפקד מחלקה בגדוד קרבי זה גם משפיע על המכתבים שאחה כותב. מצא חן בעיני מכתבו של (991/1049):

שאלמלא גילו הצעיר בשבילי, הייתי אני כותבת לך ראשונה, מבלי לפרסם כלל את מכתבו:

"המשימה: הסתערות מבוילת ל־כבוש יעד. היעד: מפקד מחלקה בגדוד קרבי. סימני היכר: משטח צברי שגילו 21, באיזור תל־אביב. מתרומם גבוה ויפה."

הכוח הנדרש: נערה נחמדה בגיל המתועע בין 17 ל־21, בעלת דם ו־יכולת לבצע הסתערות זו.

הצידוד הנדרש: נשק אישי: עט טיפוס גלובוס 56. תחמושת: בלוק מכתבים ומעטפות.

השולח הזה 991

11-11-68